

III 898 doc.

R.1 P.2.

ACADEMIA ROMÂNĂ
MEMORIILE SECȚIUNII ISTORICE
SERIA III TOMUL XV MEM. 6

VORNICUL DE VRANCEA

O CERCETARE ADMINISTRATIVĂ DE ACUM O SUTĂ DE ANI

DE

AUREL V. SAVA

MONITORUL OFICIAL
ȘI IMPRIMERIILE STATULUI
IMPRIMERIA NAȚIONALĂ

DEPOZITUL GENERAL
CARTEA ROMÂNEASCĂ
B-DUL ACADEMIEI 3-5

BUCUREȘTI

1934

TOMUL XIII (1932):

Lei

300.—

N. IORGA. Un cugetător politic moldovean dela jumătatea secolului al XIX-lea: Ștefan Scarlat Dăscălescu	45.—
N. IORGA. Doamna Elina a Țării-Românești ca patronă literară	10.—
I. I. NISTOR. Bisericile și școala greco-română din Viena	45.—
N. IORGA. Ceva din legăturile domniilor românești cu Ierusalimul	20.—
N. IORGA. Două scrisori ale lui Atanase Anghel	10.—
N. IORGA. Domnitorii români Vasile Lupu, Șerban Cantacuzino și Const. Brâncoveanu în legătură cu Patriarhii Alexandriei	5.—
N. IORGA. Radu Cantacuzino	10.—
N. IORGA. Donațiile românești pentru Megaspoleon și Vlah-Sarai	5.—
N. IORGA. B. P. Hasdeu ca istoric	5.—
N. IORGA. În jurul pomenirii lui Alexandru-cel-Bun	10.—
I. I. NISTOR. Contribuții la relațiunile dintre Moldova și Ucraina	30.—
ION I. NISTOR. Din corespondența lui Todleben dela Plevna	40.—
ALEX. LAPEDATU. Campania polonă în Moldova la 1686	25.—
N. IORGA. Un pedagog « moldovean » pe la 1800	5.—
N. IORGA. Câteva observații asupra celui mai vechiu tezaur cultural românesc	5.—
N. IORGA. Legăturile românești cu Muntele Sinai	5.—
I. LUPAȘ. Inceputul domniei lui Matei Basarab și relațiunile lui cu Transilvania	15.—
I. C. FILITTI. Oameni dependenți și cultivatori liberi în Principatele Române în sec. XV—XVII	15.—

TOMUL XIV (1933):

300.—

N. IORGA. Opinia publică germană și România lui Carol I, înainte și după războiul de independență	20.—
G-ral R. ROSETTI. Făptuirea războiului dela moartea lui Ștefan-cel-Mare acea a lui Matei Basarab. V. Strategia	70.—
N. IORGA. Din viața socială a Brăilei supt Turci	10.—
N. IORGA. Un observator englez asupra Românilor din epoca lui Tudor Vladimirescu	20.—
N. IORGA. Un om de severă muncă și aprigă autoritate: D. A. Sturdza	5.—
CONST. I. CARADJA, Steagurile cucerite de Mihai Viteazul în lupta dela Guruslău din 3 August 1601	5.—
ALEX. LAPEDATU, În jurul asasinării lui Barbu Catargiu (Iunie 1862)	30.—
ANDREI RĂDULESCU. Cercetări privitoare la înființarea Curții de Casație în România	40.—
I. LUPAȘ. Corespondența lui Grigorie Ghica, domnul Moldovei, cu Felix von Schwarzenberg, ministru președinte al Austriei 1849—1850	25.—
G-ral R. ROSETTI. Inceputurile artei militare în cuprinsul României de azi	40.—
N. IORGA. Vicisitudinile celui dintâiu student moldovean la Paris: Gh. Bogdan	30.—

TOMUL XV (1934):

R. V. BOSSY. Agenția diplomatică a României în Belgrad și legăturile politice româno-sârbe sub Cuza-Vodă	50.—
P. P. PANAITESCU. Contribuții la istoria lui Ștefan-cel-Mare	25.—
G-ral ROSETTI. Granițele Moldovei pe vremea lui Ștefan-cel-Mare	25.—
G-ral R. ROSETTI. Un document inedit asupra mișcării dela 3 August 1865	25.—
G-ral R. ROSETTI. Despre unele precizări recente ale locurilor bătăliilor dela Doljești, Vaslui și Scheia	25.—
AUREL V. SAVA. Vornicul de Vrancea	25.—

III 898 Soc
A16178
15489

579/44
962
u. 528
Col. spec.

Facultatea de Filosofie și Litere din București
BIBLIOTECA CENTRALĂ

VORNICUL DE VRANCEA

O CERCETARE ADMINISTRATIVĂ DE ACUM O SUTĂ DE ANI

DE

AUREL V. SAVA

Sedința dela 1 Mai 1931

Condica transcrisă și publicată la finele acestui studiu a fost găsită de mine în podul casei d-lui Constantin Faur, pensionar din Odobești¹⁾. Soția sa este, după cum rezultă din mai multe zapise particulare pe cari le-am cercetat, nepoata lui Matiu Gealepolu, fost bașbulucbașe al Focșanilor și, poate, vornicul de Vrancea din 1827, despre a cărui activitate vorbește condica. Mult mai probabil însă ca vornicul în cauză să fie căpitanul Dimitrie Caragea²⁾.

Colțurile primelor două foi sunt putrede, mâncate de vreme, dar, din fericire, manuscrisului nu-i lipsește niciuna din cele șasezeci și opt de pagine ale sale. Intocmit sub formă de tablouri, fiecare tablou ocupă două pagine alăturate.

Fiecare din pagine este împărțită longitudinal, în două coloane. Pe pagina din stânga, coloanele sunt intitulate, cea din stânga: *Arătările vrâncenilor* și cea din dreapta: *Răspunsurile vornicului de Vrancea*. Jumătatea din stânga a paginelor din dreapta poartă titulatura: *Socotința stărostiei*, jumătatea cealaltă rămânând nescrisă și fără nicio titlatură.

Condica cuprinde o lucrare unică și determinată, cu caracter accidental, a staroștilor de Putna. În adevăr, ea se încheie cu adevăritarea din 16 Octomvrie 1827 subscrisă de vornicul Ion Luca și de spătarul Beldiman. Deși actul ar presupune-o, nu

¹⁾ Astăzi în posesiunea Institutului de Istoria Națională dela Universitatea din București.

²⁾ V. text n. 168.

Universitatea "Lucian Blaga" din SIBIU

BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ

Nr. Inv. 289 975 20 25

rezultă din condică o dovadă formală că acești doi boieri erau staroști de Putna la această dată. Totuși asupra acestui fapt nu poate exista nicio îndoială, întru cât am găsit în Arhivele Statului din Iași un regist, care confirmă că, în adevăr, ambii erau staroști de Putna la 9 Iulie 1827 ¹⁾.

Din felul cum este alcătuită această condică, din cuprinsul ei și din faptul că staroștii dau această lucrare « *în mâna lăcuitorilor, cu osăbită înștiințare către cinstita vistierie* » ²⁾, rezultă că e vorba de o anchetă administrativă, făcută după cererea vrâncenilor de staroștii de Putna împotriva vornicului de Vrancea ³⁾.

Spre încredințare, în condică se spune textual: « *acum, la cercetare* » ⁴⁾, iar vornicul este numit uneori « *parte* » ⁵⁾ și odată chiar *pârîtu vornic* ⁶⁾.

Ancheta îmbrățișează întreaga activitate administrativă a vornicului. Pe lângă plângeri în legătură cu perceperea dărilor, care, după obicei, se cuvin vornicului și reclamațiuni împotriva feluritelor abuzuri, găsim, ceea ce este deosebit de important pentru juriști, plângeri contra globirilor prea mari aplicate de vornic, pentru sancționarea diverselor fapte penale.

Anchetatorii obligă pe vornic la restituiri de bani încasați de el prin abuz și chiar la restituiri de amenzi penale (*gloabe*). Rezultă neîndoios că gloaba era încasată de însuși vornicul, care nu avea decât de câștigat din severitatea amenzilor aplicate. Reducerea de gloabă acordată de staroștii anchetatori are aparența admiterii unui apel în materie penală, în deosebi de interesant ⁷⁾. Uneori staroștii, cercetând și constatând cum stă în fapt pricina sancționată, supun *hotărîrei cinstitei vistierii*

¹⁾ Arh. St. Iași. Tr. 251, op. 275, fila 4. Cf. Aurel V. Sava, *Documente putnene*, II, Chișinău 1931, p. 99 și C. D. Constantinescu-Mircești și H. H. Stahl, *Documente vrâncene*, I, București 1929, p. 126.

²⁾ V. sfârșitul textului.

³⁾ Mai sunt cunoscute alte două anchete, una din 1806, Noemvrie 22 împotriva vornicului Hristodor, care era și arendaș al Vrancei aflate atunci sub boeresc și o alta în cadrul general al anchetelor celor trei Comisii reveduitoare ordonate sub ocupația rusă, la 1830, în toate ținuturile Moldovei, care face obiectul dosarului V. no. 295 din Arh. Statului Iași și din care am extras pușinile date interesante în studiul de față.

⁴⁾ V. 35.

⁵⁾ V. 53, 191.

⁶⁾ V. 220.

⁷⁾ Cf. I. Filitti și Suchianu, *Contribuțiuni la istoria dreptului penal român*, f. 30.

soluționarea cererii de reformare sau de reducere a gloabei aplicată de vornic diverșilor locuitori.

Din cauza caracterului deosebit de general al anchetei se găsesc în condică informațiuni din toate domeniile.

Nu numai rolul pe care îl are vornicul în viața juridică și administrativă a regiunii, nu numai principii sumare de drept și procedură penală de acum o sută de ani, ci chiar oglinda moravurilor și activității contemporane a « republicei » lui Dimitrie Cantemir își are ființă în documentul ce publicăm. Dar ceea ce este în deobște interesant, descoperim aci, — dovadă vie a autonomiei regiunii, — *un obicei al Vrancei*, recunoscut de autoritatea centrală, obicei, cel puțin în materie penală, de o importanță covârșitoare pentru istoria dreptului românesc.

Dacă autonomia administrativă și forma sui generis de proprietate colectivă, publică, asupra munților, fapte deja cunoscute ¹⁾, sunt prezumțiuni puternice despre existența unei vremi când *Vrancea constituia o individualitate politică distinctă*, descoperirea unui obicei al Vrancei, recunoscut ca atare de funcționarii Domnului Moldovei, la începutul secolului al XIX-lea este o dovadă încă și mai caracteristică.

* * *

Dintr'o carte domnească, pe care am publicat-o în altă parte ²⁾, aflăm că vornicul de Vrancea era numit de către în-suși Domnul Moldovei, după recomandarea hatmanului, al cărui subaltern era. Vornicul de Vrancea era recrutat dintre mazilii și boiernașii, străini de Vrancea, dar, de obicei, din ținutul Putnei ³⁾.

În raporturile sale de serviciu corespundea în mod obișnuit cu staroștii de Putna, cari îl delegau adesea cu felurite însărcinări administrative și judecătorești, uneori chiar în afară de teritoriul Vrancei.

Ocupațiile sale de căpetenie erau acelea de a se îngriji de perceperea birului, de a supraveghia mișcarea de populație

¹⁾ A. V. Sava, *Documente putnene*, I și II.

²⁾ A. V. Sava, *Documente putnene*, II, p. 25.

³⁾ *Ibidem*. I, p. XXXVII.

dela hotar, controlând pe toți străinii ce treceau prin Vrancea¹⁾. Făcea poliție atât preventivă cât și represivă, întrunind în persoana sa și calitatea de judecător al faptelor delictuoase ce se săvârșeau pe teritoriul Vrancei.

După cum rezultă din alte documente publicate²⁾, *birul* se plătea pe *čferturi* și la încasarea lui vornicul de Vrancea avea un rol activ, percepând chiar în folosul său « *običnuita răsura câte 15 parale la leu* ».

Din însăși condică rezultă că vornicul împrumuta unele sate cu bani ca să-și poată *istovi čferturile*³⁾.

Birul se încasa și prin zapcii speciali asistați de panțirii vorniciei⁴⁾.

Cu ocazia întocmirei « *comisiilor reveduitoare* » din 1830 vrâncenii sunt întrebați dacă au fost năpăstuiți:... « *pentru goștină de oi, pentru plata desătenii, pentru vădrărit, pentru vadra stărostească, pentru pogonărit, pentru ciubotele zapciești, pentru pogonăritu de tutun, pentru banii poțtelor, pentru ciubotele vornicului de Vrancea, pentru vamă, ... pentru plata birului cu rásurile, ... pentru toate ponturile și slujbele rusumaturilor* »⁵⁾. Pentru încasarea unora din aceste venituri se numeau în fiecare an boeri anumiți.

În ce privește supravegherea oamenilor străini cari treceau prin Vrancea, găsim în condică informațiuni referitoare la ți-gani. Se pare că se aflau destui în Vrancea, în afară de robii schitului dela Valea Neagră, despre a căror existență cătunul Văcăria ne furnizează azi o dovadă vie. Unii, nomazi, par a fi slobozi — sau cel mult domnești — se îndeletnicesc cu fierăria, furându-li-se de vrânceni unelte, între care o nicovală⁶⁾; alții sunt ursari⁷⁾.

Ca « *să se poată hrăni în Vrancea* », ți-ganii trebuiau să aibă niște adeverințe speciale dela stăpânii lor. Staroștii cercetează

¹⁾ Cf. N. Iorga, *Studii și documente*, II, nr. 582, p. 290 și N. Iorga, *Acte românești din Ardeal privitoare în cea mai mare parte la legăturile Secuilor cu Moldova* în «Bul. Com. istorice», 1916, Vol. II, p. 194, no. III și IV.

²⁾ *Ibidem*, II, p. 98.

³⁾ Nr. 11.

⁴⁾ N-rele 47, 72.

⁵⁾ Arh. St. Iași, dos. V. f. 81 și urm., 138 și urm.

⁶⁾ Nr. 139. Cf. Ion Diaconu, *Ținutul Vrancei*, București, 1930, p. XLIX.

⁷⁾ Nr. 160.

plângerea lui Ion Săcăluș care s'a pus chezaș cu 50 de lei pentru niște țigani pe cari vornicul voia să-i globească sub cuvânt că sunt fugari. Țiganii, cari erau ai episcopiei Hușului « *au adus carte dela episcopie cum că cu voia episcopii sunt lăsați, a plăti dajdie* », dar vornicul tot nu vrea să restituie banii sub cuvânt că Țiganii trebuesc globiți pentru că dintru început n'au avut adeverințe asupra lor ¹⁾).

Scrupulozitatea vornicului pare a fi justificată de cazul altor țigani, cari au fost trecuți clandestin, peste hotar, de doi răzeși din Nerejul ²⁾).

Pentru a veghea la menținerea ordinei, vornicul se interesa de aproape ca locuitorii să nu aibă asupra lor arme. Abuziv, în cadrul vremii de atunci, vornicul globește pe o vădană la care s'a găsit o pereche de pistoale vechi și o țeavă de pistol. Staroștii hotărăsc că banii trebuesc restituiți ³⁾). Cu totul altfel par a hotărî staroștii într'un caz analog când o țeavă veche se găsește asupra unuia care « *era în prepuș și nici chezășie nu și-au putut da* » ⁴⁾).

Vânatul era oprit, și aceasta din cauză că nu se permitea vânătorilor să aibă arme. De aceea, se putea vâna, dacă vornicul da el însuși chezășie pentru vânător. În schimbul acestei chezășii, staroștii socotesc că vornicul e în drept să reție o vulpe peșcheș ⁵⁾).

« *Vânătorii Vorniciei* » vânau însă nestânjeniți și vornicul intra în grațiile puternicilor zilei trimițând la Iași capre sălbatică ⁶⁾). Un locuitor care mănâncă o capră sălbatică ucisă de vânătorii vorniciei este globit de vornic ⁷⁾).

Sârguitor se arată vornicul — el percepea de altfel gloaba! — și în ce privește apărarea drepturilor ce avea vistieria asupra sării. Ion Taftă din Negrilești, unul din mandatarii vrâncenilor în procesul lor cel mare cu vel-vistiernicul Iordache Roset Roznovanu, este globit pentru că a fost prins vânzând sare la Soveja și în alte locuri. Staroștii se pronunță lapidar:

¹⁾ Nr. 57.

²⁾ Nr. 97.

³⁾ Nr. 201.

⁴⁾ Nr. 207.

⁵⁾ Nr. 65.

⁶⁾ Nr. 40.

⁷⁾ Nr. 40.

« Sarea Vrâncii iaste oprită a ești din coprinsul Vrâncii și pe acei ce să prind vânzând sare li să ia controbonu (sic) și sarea și vitile încă ce duc sare » ¹⁾). Această sentință constituie însă implicit o recunoaștere a dreptului excepțional ce aveau vrâncenii de a se folosi, în cuprinsul Vrancei, de sarea munților lor ²⁾, drept de care se bucură și astăzi.

Vitele de pripas, — adică acele ai căror stăpâni erau necunoscuți ³⁾ —: cai, vaci, oi, capre se dedeau de pripas nemesnicului și apoi, acesta le ducea la vornicie ⁴⁾.

La ridicarea vitelor, stăpânii lor plăteau vornicului *colacul* și *ernaticul* ⁵⁾.

Locuitorii cari țineau vitele de pripas și nu le dedeau nemesnicului erau globiți, cum i s'a întâmplat lui Dobre Lupu, care a dat o vacă de pripas unor « *milcoveni* » ⁶⁾.

Dacă, după câțva timp, stăpânii vitelor de pripas nu se iveau, vornicul pare că avea dreptul să le vândă ⁷⁾, probabil în folosul său.

Vornicul, după cum am afirmat mai sus, avea și atribuțiuni judecătorești. Era, de sigur, rânduit, după obiceiul vremilor, de către staroștii de Putna să facă diverse cercetări, partaje și hotărânicii și rezolva, probabil, singur, multe litigii mai puțin complicate, de natură civilă.

Condica nu ne dă însă nicio indicațiune în această privință, afară, poate, de un singur caz, când părțile, pentru a nu fi supuse jurământului, au preferat să cadă la învoială ⁸⁾.

Vornicul de Vrancea redactează mărturii de judecată și încredințează cu propria sa semnătură zapisele iscălite de către vrânceni. Pentru aceste servicii el pretinde onorariu, drept pe care staroștii anchetatori i-l recunosc.

¹⁾ Nr. 27.

²⁾ Cf. « Analele parlamentare », t. III, partea II-a, 213; C. Broșteanu, *Salinele noastre*, București, 1901, p. 339. Am publicat în vol. II de *Documente putnene*, p. 220 hrisovul din 1853, octomvrie 1 ce au vrâncenii dela domnul Grigore Alexandru Ghica asupra sărei.

³⁾ Nr. 80.

⁴⁾ N-rele. 28, 80, 85, 116, 151.

⁵⁾ N-rele. 80, 85, 128, 129.

⁶⁾ Nr. 151.

⁷⁾ Nr. 151.

⁸⁾ Nr. 2.

Astfel, la o pricină de judecată, Nastasia Caloeneasa trebuie să-i dea vornicului opt lei pentru mărturia ce-i dă la mână. Staroștii însă, îl obligă să restituie cinci lei, « *pentru că n'au fost vreo pricină mare* » ¹⁾).

Pentru altă mărturie adevărită mai multor vrânceni, șase-sprezece lei, nu's prea mult ²⁾).

O altă atribuțiune de natură judiciară — și un alt venit al vornicului de Vrancea — era aceea de a executa pe debitori, de a face « *împlineli* » de datorii. Ca retribuțiune pentru această lucrare a sa primea o « *împlineală* » de zece la sută. « După legiuire », spune condica, referindu-se probabil la dispozițiunea din manualul lui Andronache Donici ³⁾).

Este ușor de înțeles că, din cauza acestei împlineli, vornicul era bucuros ca datoria să fie cât mai mare. Nu-i deci fără semnificație faptul că, în genere, cel împlinit, se plânge că datoria era mai mică, nici că vornicul se arată scrupulos în aplicarea principiului că nu-i este îngăduit cuiva să fie singur, propriul său împlinitor ⁴⁾).

După cum rezultă însă din condică, cea mai frecventă atribuțiune a vornicului este aceea de judecător penal. El globește (amendează) pe cei cari comit diferite fapte dăunătoare ordinii sociale. Și aceasta vornicul nu o face, referindu-se la vreun text de lege — nulla poena sine lege — ci ca « *să-i înfrâneze* » ⁵⁾ pe infractori și să-i silească « *a să părăsi de asemeni urmări* » ⁶⁾).

Intr'un asemenea sistem vornicul avea toată libertatea să întindă sfera faptelor reprobabile.

Pe lângă furt, (— « *banii găsiți, dar tăgăduiți sunt ca și furați* » ⁷⁾ —, falș (e vorba de un zăpis plastografiat ⁸⁾), bătaie — staroștii hotărăsc că nu pot fi globiți nici bărbatul care-și bate

¹⁾ Nr. 43.

²⁾ Nr. 205.

³⁾ Cap. V, § 4 și cap. XLII, art. 10, al. 2: « In pământul Moldovii pentru cele ce să împlinesc, obiceiul a urmat a se lua zăciuială pe banii împliniți și pe lucrurile ce se vor primi în preț de bani ».

⁴⁾ N-rele 2, 20, 49.

⁵⁾ Nr. 17.

⁶⁾ Nr. 4.

⁷⁾ Nr. 32.

⁸⁾ Nr. 86.

nevasta ¹⁾, nici un frate ce și-a bătut sora — ²⁾, distrugeri, sudălmi, ofensă, — atunci ca și azi, alungarea unei fete din horă — ³⁾ stricăciuni făcute de câini răi sau de vite lăsate slobode, vornicul sancționează și fapte care nu au caracter reprobabil decât prin afirmarea unei analogii îndoielnice.

Astfel, un locuitor din Tulnici este globit pentru că a luat un roi din pădure. Vornicul îl globește pe motiv că « *dacă au văzut copaciul însămnat, nu putea să-l ia, și așa, să socotești de furat* ». Staroștii dispun restituirea gloabei « *neputându-să învinovați pe jeluitor numai pentru că au văzut sămn, fiind lucru în pădure și putea să-l ia și alții* » ⁴⁾.

Staroștii legitimează însă globiri pentru fapte care azi s'ar socoti simple quasi-delicate, civile. Astfel confirmă globirea stăpânului câinelui, care a făcut pe o femeie ce mergea călare, să cadă jos de pe cal ⁵⁾ și globirea tatălui unui flăcău care « a stricat o iapă » ⁶⁾.

Se face aplicația unor scuze legale și a unor circumstanțe ușurătoare. Astfel, un scandal pare mai grav la șapte ceasuri din noapte, decât la patru ceasuri ⁷⁾. Situația « *băeților* » este mai ușoară decât aceea a « *flăcăilor* ». Reclamanții, spre a ușura vinovăția copiilor lor îi numesc băieți. Vornicul, spre a justifica aplicarea penalității neagă, susținând că făptașii erau flăcăi ⁸⁾.

După cum, din cauza rudeniei, nu se pedepsesc soții și frații pentru bătaie, tot astfel vedem că fratele nu poate fi pedepsit ca tăinuitor ⁹⁾.

Cu unele excepții, pentru fapte care interesează liniștea publică, se globesc, în genere, toți aceia, cari prin fapta lor intenționată sau prin greșeala lor, cauzează altuia o pagubă.

Corelația dintre pagubă și globire este atât de mare în concepția vrânceană, încât servește drept principiu de bază

¹⁾ Nr. 190.

²⁾ Nr. 64.

³⁾ Nr. 162.

⁴⁾ Nr. 179.

⁵⁾ Nr. 111.

⁶⁾ Nr. 41.

⁷⁾ Nr. 17.

⁸⁾ N-rele 6, 13, 161, 196.

⁹⁾ Nr. 137.

întregului lor sistem de penalizare, denumit în repetate rânduri « obiceiul Vrancei ».

În adevăr, vrâncenii au avut principiul ca gloaba să fie egală cu paguba cauzată, fixată prin învoiala dintre victimă și făptuitor: « Obiceiul Vrancei iaste a da gloaba pre cât iaste și furțișagul »¹⁾, « a da gloaba pre cât iaste și paguba »²⁾, « pentru gloabă a da cel vinovat, pre cât să învoește cu jdluitorul »³⁾.

Trei ani mai târziu, cu ocazia anchetărei vornicului Toma Sterian, un boer putnean, Ioan Copcea de origină rămniceană, poate mai puțin cunoscător al obiceiurilor locale așternea într-o scrisoare particulară rândurile: « cele mai multe obijduiri să găsesc asupra dumnealui ca la unul ce să află vechiu aici la Vrancea, dvornicu di Vrancea; cu toate că dumnealui să arată că asupra globilor are condract cu vrâncenii pentru lucruri di furțișaguri și di tâlhării, că di au furat cineva un bou sau cal sau oie, ori alte borfe și bani unul dila alt sau di aiuri, dumnealui au împlinit păgubașului una și dumnealui pentru gloabă una, parte în doao, di care vrâncenii au iscălituri date și nici ei nu tăgăduescu. Eu nici pe aceste ne scrise și netrecute în condica mea nu le lasu »⁴⁾. Nu se dispune însă nici atunci restituirea gloabelor.

Gloaba nu era justificată decât numai pentru quantumul pagubei plătite de făptuitor victimei. De aceea vedem că se dispune restituirea banilor luați amendă, peste quantumul despăgubirii plătite victimei⁵⁾, după cum se restituște o gloabă în întregimea ei pe motiv că pretinsul făptaș n'a dat nicio despăgubire pretinsului păgubaș, nedespăgubirea păgubașului fiind o prezumțiune de nevinovăția hoțului⁶⁾.

Când paguba nu s'a plătit în bani, ci prin muncă, în natură, vornicul, spre a putea globi, trebuie să facă în prealabil prețuirea în bani a muncii despăgubitoare⁷⁾.

¹⁾ N-rele 3, 32, 80, 100, 103, 127, 163.

²⁾ N-rele 3, 13, 24, 76.

³⁾ N-rele 9, 15, 18, 31, 41, 42, 56, 74, 79, 97, 102, 111, 142, 160, 172.

⁴⁾ Arh. St. Iași, Dos. V. nr. 295, f. 26.

⁵⁾ Nr. 31.

⁶⁾ Nr. 127.

⁷⁾ Nr. 164.

Vedem aplicat acest sistem de globire în materie de furt ¹⁾, chiar cu spargere ²⁾, mușcare de câine ³⁾, stricăciune în pădure « *stricăciunea Vrancei* » ⁴⁾, adulter ⁵⁾, stricarea unei scripci ⁶⁾, omorîrea unor vite ⁷⁾, tunderea și tăierea cozii la vite ⁸⁾, « stricarea iepii » ⁹⁾, bătaie ¹⁰⁾.

Obiceiul se aplică și unui sat, satul putând fi socotit infractor și globit ca atare ¹¹⁾.

Deși în majoritatea cazurilor staroștii recunosc expres aplicabilitatea acestui obicei al Vrancei ¹²⁾, sunt însă cazuri excepționale, când spre a-l confirma se adresează vistiriei ¹³⁾. Se pare însă că fac aceasta din cauză că gloaba este ceva mai mare ¹⁴⁾.

Toate gloabele ce încasa erau trecute de vornic într'o « *tablă* ». Se vede însă că adesea vornicul trecea mai puțin decât pretind vrâncenii că au dat, iar câteodată nu trecea nimic ¹⁵⁾.

Este interesant însă de relevat că ceea ce pretindeau vrâncenii că este un obicei al lor, pretențiune confirmată de staroști, era într-o câțva asemănător principiului înscris, în termeni mai puțin generici, în condica lui Andronache Donici, care spune: « La pricini de furtișag, pravilile hotărăsc îndoită răsplatiri pagubi, pentru ca să se veghească tâlharul, iar la cele prin sâlnicii răpîte, împătrit » ¹⁶⁾, și « Cel ce fură pre ascuns, potlogarul, bătându-se și veghindu-se, să plătească păgubașului îndoit » ¹⁷⁾.

Este însă de remarcat că potrivit condicei lui Andronache Donici se dedia victimei însăși îndoitul pagubei, câtă vreme

¹⁾ N-rele 3, 79, 80, 97, 100, 101, 103, 142, 160, 163.

²⁾ Nr. 85.

³⁾ N-rele 9, 164.

⁴⁾ Nr. 140.

⁵⁾ Nr. 15.

⁶⁾ Nr. 81.

⁷⁾ N-rele 24, 56, 141.

⁸⁾ N-rele 31, 74.

⁹⁾ Nr. 41.

¹⁰⁾ N-rele 1, 102, 172.

¹¹⁾ Nr. 56.

¹²⁾ N-rele 79, 100, 101, 103, 160, 172.

¹³⁾ N-rele 56, 74, 76, 80, 95, 102.

¹⁴⁾ N-rele 42, 97, 142.

¹⁵⁾ Nr. 99.

¹⁶⁾ Cap. XLI, § 26.

¹⁷⁾ Cap. XLI, § 10.

potrivit «*obiceiului Vrancei*» vornicul lua, cu titlu de gloabă, echivalentul despăgubirii, reprezentând paguba fixată de părți, de cele mai multe ori, prin bună învoială ¹⁾).

În câteva rânduri ²⁾ se invoacă autoritatea de lucru judecat. Staroștii hotărăsc că nu este drept — non bis in idem — «să i se ia gloabă doi vornici de Vrancea pentru o pricină, ci implineală putea să ia». Cu alte cuvinte se poate ca un vornic să globească, iar altul să ia implineala de zece la sută asupra despăgubirii civile urmărite de el ³⁾).

Intr'un singur caz se invoacă autoritatea de lucru judecat, fără ca să se ia în considerație ⁴⁾).

Un fapt deosebit de important. Alături de vornicul de Vrancea, autoritățile eclesiastice exercită și ele o jurisdicție penală în Vrancea prin așa numitul «*vechil al protopopii*», pe care, în materie de adulter, îl vedem globind pe femeia adulteră, complicele fiind pedepsit de către vornic, autoritatea laică ⁵⁾). O distincțiune destul de subtilă între păcatul religios al femeiei căsătorite și vina laică a compicelui, de sigur, burlac.

Tot prin *vechilul protopopii* se caută pricina în care este implicat preotul Nicolae din Tichiriș, care s'a sfădit cu frațele său ⁶⁾).

Este de remarcat că adulterul este denunțat nu numai de către soțul păgubaș. Întâlnim cazul unei reclamațiuni a mamei compicelui ⁷⁾). În alt caz un trecător chiar, solidarizându-se cu soțul păgubaș, ia *zălog* sarica curtezanului ⁸⁾).

Prin *zălog* se înțelege atât o garanție a unei creanțe, în sensul de amanet sau ipotecă, cât și o dovadă despre comiterea unui fapt penal.

¹⁾ Codul penal în vigoare pe vremea aceia: «*Condica criminalicească*» cuprinde însă cu totul alt sistem de pedeapsă decât cel al «*obiceiului Vrancei*». V. art. 237 și urm.

²⁾ N-rele 24, 146, 168, 213.

³⁾ Nr. 163.

⁴⁾ Nr. 213.

⁵⁾ Nr. 110.

⁶⁾ Nr. 131.

⁷⁾ Nr. 149.

⁸⁾ Nr. 4.

În primul caz zălogul se dă de debitor pentru garantarea datoriei sale ¹⁾ și chiar pentru bani de bir ²⁾. Se dă de bună voie, nefiind îngăduit creditorului să și-l ridice cu sila ³⁾.

În a doua accepțiune zălogul este un lucru mobil ce se ia dela făptașul unui delict, în vederea dovedirii infracțiunii și identificării infractorului ⁴⁾.

Coproprietarul « *care are și el împărtășire* » în pădure nu are drept să ia zălog ⁵⁾. Totuși, în alt caz, se ia zălog dela cel găsit tăind în pădure « pentru stricăciunea Vrancei » ⁶⁾.

Se întâlnește pentru zălog și denumirea de « *trăsură* »: « *vrând să ia trăsura un topor* » ⁷⁾.

Obiceiul de a se lua zălog este consfințit încă și azi, în codul nostru silvic ⁸⁾.

Procedura probatorie se numește dovagelâc ⁹⁾, termen pe care îl întâlnim și în Andronache Donici ¹⁰⁾ și în anaforele contemporane ale divanului.

Ca mijloace de instrucțiune: închisoarea preventivă, « punerea la opreală » și bătaia ¹¹⁾ și, în caz de fugă a făptașului ridicarea și sechestrarea la vornicie a vitei fugarului ¹²⁾. Vranceii nu renunțaseră încă la « *vrăjitor* » ¹³⁾.

Pe lângă vornicie era și un gros. Tâlharii însă, se trimiteau la Iași ¹⁴⁾.

În afară de veniturile accidentale pe care le avea vornicul din exercitarea atribuțiunilor de mai sus, satele mai erau obligate față de vornic la anumite dări fixe.

După « obiceiul Vrancei », vornicul avea dreptul de a preinde dela toate satele din Vrancea mai mulți stânjani de fân.

¹⁾ N-rele 49, 220.

²⁾ Nr. 206.

³⁾ Nr. 49.

⁴⁾ N-rele 4, 19, 63.

⁵⁾ Nr. 70.

⁶⁾ Nr. 140.

⁷⁾ Nr. 172. Cf. A. V. Sava, *op. cit.*, I, p. 119 și II, pp. 119, 121, 168 și 233.

⁸⁾ Art. 77 și 80.

⁹⁾ Nr. 17.

¹⁰⁾ Cap. VII, § 3.

¹¹⁾ N-rele 23, 148.

¹²⁾ Nr. 204.

¹³⁾ Nr. 127.

¹⁴⁾ Nr. 23.

La început această dare se presta, probabil, în natură, dar, mai târziu, satele au început să plătească fânul în bani.

Vrâncenii se plâng că vornicul i-a încasat cu 7 lei și 20 de parale pe stânjen și chiar mai mult ¹⁾, în loc de 5 lei cât au plătit, în mod obișnuit, pe vremea stolnicului Toma Sterian, de pildă.

Vornicul răspunde că n'a luat mult 7 lei și 20 de parale, căci vornicii, dinaintea lui, și anume Dumitru Papandopulo, și Dumitrache Mamara au luat chiar câte 11 lei de stânjen, dar văzând că vrâncenii s'au socotit totuși asupriți și că nemesnicii tuturor satelor au luat hotărîrea de a se duce la stărostie ca să reclame, a primit să cadă la învoială și anume să primească câte 7 lei și 20 parale, numai pe anul curent, 1827, iar în anii viitori să se mulțumească cu câte 5 lei de stânjen, « dându-le și înscris la mână a plăti câte 5 lei ».

Vrâncenii spun că un singur om dintre ei ar fi primit această învoială, dar că toți ceilalți n'au primit să plătească 7 lei și jumătate.

Staroștii remarcă faptul că vrâncenii au plătit 7 lei și jumătate fără să facă vreo plângere și lasă la aprecierea vistieriei cererea satelor vrâncene de a li se înapoia ceea ce au plătit peste 5 lei.

Din condică se constată că satele vrâncene dădeau cantități diferite de fân și anume Bârseștii dădeau 12 stânjani de fân, Spineștii și Nereju câte 10 stânjani, Valea Sării, Poiana și Năruja câte 9 stânjani, Tulnici 8 stânjani, Purcei 7 stânjani, Nistorești și Păulești câte 6 stânjani, Paltin 5 stânjani, Văsui 4 stânjani, Găurile, Negrilești și Hăulișca 3 stânjani și Colacul un singur stânjen.

Exista de asemenea obiceiul ca satele să ducă vornicului « *maldăr verde* », fără bani ²⁾.

O altă dare plătită de vrânceni, direct vornicului, era aceia denumită pentru « *nemesnicie* ». Și această dare era repartizată tot pe sate. Cu ocazia cercetării făcute de staroști, unele dintre sate se plâng că vornicul a încasat dela ele, și de astădată, ceva mai mult decât era obiceiul, lucru pe care staroștii, aflându-l

¹⁾ Nr. 10.

²⁾ Nr. 159.

exact, obligă pe vornic să restituie satelor: Spinești 17 lei din 31 cât încasase, Poduri 10 din 18, Paltin 7 din 17, Văsui 4 din 12, Tulnici 2 din 18, Colacu 6 din 13 și Păuleștilor 12 din 24 ¹⁾).

Vornicul n'a prezentat la cercetare « *tabla de câți bani au primit de pe nemesnicii* » și aceasta a fost pentru staroști o prezumțiune puternică de temeinicia reclamațiunii vrâncenilor, că au plătit mai mult decât se cuvenea ²⁾).

Vornicul mai făcea cu vrâncenii și diferite alte afaceri. Astfel, o altă obligațiune a satelor vrâncene era aceea de a da orzul pentru poște, pentru « *menziluri* ».

Ca și pentru fânul datorit vornicului de Vrancea și în ce privește orzul pentru menziluri, se obișnuia ca orzul să nu mai fie dat în natură. În fața staroștilor se cercetează pricina vrâncenilor cu vornicul de Vrancea în ce privește alcătuirea lor « *în bitirmë* » (= învoială, tocmeală) ³⁾ cu căpitanul Gheorghe dela Poșta din Focșani. Vornicul de Vrancea, după cum arată căpitanul, a servit de intermediar și a obținut un preț mai avantajos pentru vrânceni, grație « *făgăduinții lui pentru împlinirea banilor* » ⁴⁾. De asemenea tot vornicul a fost acela care a adunat și a predat banii căpitanului de poște.

Vornicul pretinde că deși vrâncenii i-ar fi făgăduit 2 lei la chilă, el nu a încasat decât un leu pe fiecare chilă de orz.

Satele cer și leul acesta înapoi și anume: Negrileștii 22 de lei, Spineștii 17 lei, Bârseștii 10 lei, Hăulișca 5 lei, Poduri 6 lei, Valea Sării 14 lei, Herăstău 7 lei, Nerej 16 lei, Paltin 9 lei, Tichiriș 8 lei, Nistorești 11 lei, Văsui 6 lei, Poiana 15 lei, Năruja 15 lei, Colacul 6 lei, Păuleștii 11 lei și Purcei 4 lei.

Staroștii par a recunoaște că vornicul de Vrancea are drept la acești bani, dar lasă deslegarea chestiunii la aprecierea vistieriei.

Pe lângă avantajele de mai sus, care le erau recunoscute vornicilor de Vrancea, acesta căuta să tragă și foloase abuzive.

¹⁾ N-rele 37, 60, 107, 145, 175, 187 și 195.

²⁾ Nr. 60.

³⁾ Lazăr Șeineanu, *Influența orientală asupra limbei și culturii române*. Vol. II, partea II-a, p. 19.

⁴⁾ N-rele 22, 36, 45, 52, 58, 88, 92, 105, 14, 133, 144, 157, 70, 185, 194, 209.

Vedem astfel că vornicul, având copii la școală la Focșani, a silit unele sate să le ducă, gratuit, lemne de foc. Staroștii, cercetând această plângere a satelor vrâncene, îl obligă pe vornic, deși acesta susținea că s'a făcut căratul pentru « *istovirea* » unui împrumut, ce acordase el satelor respective, să plătească răzeșilor contravaloarea lemnului ¹⁾).

De asemenea, staroștii îl obligă pe vornic să plătească satelor cergile, pe care le luase el și le trimisese la Iași. Vornicul caută să invoace existența unui vechiu obicei ca vrâncenii să facă peșcheș cergi spre a fi trimise la Iași. Staroștii însă arată că toți vornicii de mai înainte, dacă luau cergi le plăteau și ordonă ca și cergile, în număr destul de însemnat, să fie plătite ²⁾).

Bine înțeles, satele trecuseră cergile în cislă, pentru ca valoarea lor să fie suportată de către colectivitatea sătească ³⁾).

În ce privește viața colectivă a Vrancei, în această epocă, condica nu ne vorbește prea mult.

În ce privește averea colectivă o mențiune că stricăciunea făcută cu toporul în pădure se globește « *pentru stricăciunea Vrâncii* » ⁴⁾ și altă mențiune despre « *sarea Vrâncii* » ⁵⁾).

Remarcăm totuși, mai întâiu, că ancheta e cerută de către întreaga Vrance și că staroștii de Putna cercetând, feluritele plângeri, le repartizează pe sate ⁶⁾).

Satele se plâng pentru darea fânului, a maldărului verde, a nemesniciei, pentru orzul de menziluri și pentru cergi.

Satul plătește panțirii ⁷⁾), el figurează ca reclamant și ca martor: « *după pretenția satului* » ⁸⁾), « *sătenii au arătat pricina* » ⁹⁾).

Satul este pedepsit pentru un fapt delictuos și tratează cu alt sat asupra despăgubirilor civile ¹⁰⁾).

Se împrumută cu bani dela vornic ¹¹⁾).

¹⁾ N-rele 11, 210.

²⁾ N-rele 38, 46, 59, 69, 89, 106, 115, 134, 158, 171, 174, 186, 221.

³⁾ N-rele 38, 221.

⁴⁾ Nr. 140.

⁵⁾ Nr. 27.

⁶⁾ Erau, la acea dată în Vrancea 24 de sate. Lipsesc reclamațiuni din cel mai mic dintre ele și anume din Călimanul. Cf. A. Sava, *op. cit.*, II, p. 98.

⁷⁾ Nr. 47.

⁸⁾ N-rele 12, 90.

⁹⁾ Nr. 33.

¹⁰⁾ Nr. 56.

¹¹⁾ Nr. 11.

În sfârșit, întrunit laolaltă, satul judecă și percepe gloabă pentru fapte socotite delictuoase: « nemesnicu cu sătenii au pus la cale pricina » ¹⁾).

Funcționarii sătești, subordonați vornicului erau *nemesnicii* și *vătămanii*.

Condica, ne dă în ce privește nemesnicul o informație foarte prețioasă: « *Ion Apost, fiind bănișor satului, adecă nemesnic* » ²⁾). Este demnă de remarcat această influență muntenească supraviețuind încă în preajma Regulamentului Organic, în denumirea unei funcțiuni.

Atribuțiunile nemesnicului erau variate: trimitea vitele de pripas la vornicie ³⁾. El strângea banii satului ⁴⁾, putând din gestiunea sa să rămână dator satului ⁵⁾. Prin el se făcea plata zaharelii ⁶⁾. Judeca pricinile împreună cu sătenii ⁷⁾, încasând uneori gloabă ⁸⁾, drept pe care însă nu-l are, deoarece îl vedem pe un nemesnic pedepsit pentru faptul de a fi perceput gloabă ⁹⁾.

Inchide și leagă pe un flăcău ¹⁰⁾, ia zălog dela delicvenți ¹¹⁾ și împiedică o nuntă, pentru că nu se face în satul lui ¹²⁾.

Îndeplinește delegațiile ce i se dau de vornic în cercetări și hotărnicii ¹³⁾.

Despre *vătăman*, aflăm încă odată, că alătura de nemesnic, este și el un funcționar al satului ¹⁴⁾.

Tot al satului era și jitarul ¹⁵⁾.

Organele de execuție ale vornicului erau « *paștirii* », cari după spusa staroștilor « *sunt în destui în Vrancea* » ¹⁶⁾. Căpetenia

¹⁾ Nr. 181. Cf. A. Sava, *op. cit.* II, p. 62.

²⁾ Nr. 28. C. Giurescu, *Contribuțiuni la studiul marilor dregători în secolul XIV și XV*. Vălenii-de-munte, 1926, pp. 54—56.

³⁾ N-rele 28, 80.

⁴⁾ Nr. 214. V. și N. Iorga, *Brodnicii și României*, 1928, p. 13, nr. X.

⁵⁾ N-rele 154, 214.

⁶⁾ Nr. 90.

⁷⁾ Nr. 181.

⁸⁾ Nr. 15.

⁹⁾ Nr. 150.

¹⁰⁾ Nr. 152.

¹¹⁾ Nr. 220.

¹²⁾ Nr. 150.

¹³⁾ A. Sava, *op. cit.*, II, p. 42, 43.

¹⁴⁾ Nr. 77.

¹⁵⁾ Nr. 63.

¹⁶⁾ Nr. 23.

lor se numea *vătaf de paștiri*¹⁾. Nu se poate însă preciza câți vătafi erau în Vrancea.

Ei executau ordinele vornicului, dar câteodată făceau ei singuri poliție²⁾.

Făceau de serviciu cu rândul. Dacă lipseau, vornicul «îi da de săritură» și-i globea³⁾. În condică sunt trecute o serie întreagă de plângeri ale paștirilor împotriva globirii, atunci când lipsa lor era justificată, prin faptul că în loc să-și facă «*rândurile*» la vornicie, slujeau la zapcii veniți «*întru împlinirea rămășițurilor de banii birurilor*». Cu ocazia aceasta paștirii se duc și singuri prin sate, să strângă birul. Se poartă autoritari, bat, dar se întâmplă că mănâncă și ei bătaie⁴⁾.

În condică se vorbește și de plăieși, cari au toate atribuțiunile paștirilor. Vedem unul, însoțind pe zapcii la strângerea birului și pe care vornicul l-a dat «*de săritură*»⁵⁾ cum și alți plăieși trimiși de vornic ca să aresteze pe niște făptași și să-i aducă la vornicie⁶⁾.

Se poate ca paștir și plăieș să însemne unul și același lucru.

Se pare că paștirii erau plătiți de sat, fiindcă întâlnim un caz când satul se plânge împotriva globirii paștirilor, pentru că au lipsit fiind ocupați cu strângerea birului⁷⁾.

Încheind aceste însemnări prețioase, socotesc eu, prin faptul că dau la lumină nu un text oarecare de regulament sau de pravilă, ci aspectul viu al organizației administrative vrâncene, astfel cum se desfășura cu câțiva ani mai înainte de Regulamentul Organic, îmi îngădui a nota, în treacăt, câteva informațiuni răslețe, pe care ni le furnizează condica, referitoare la viața economică și socială a regiunii.

În ce privește *păstoritul*, vedem cum se ascund oile pentru a nu se plăti «*analogon*» saigiilor cari se duc cu oile la Ța-rigrad⁸⁾.

1) Nr. 212.

2) Nr. 72.

3) N-rele 47, 180, 211.

4) Nr. 72.

5) Nr. 183.

6) Nr. 172.

7) Nr. 47.

8) N-rele 84, 168.

Facultatea de Filosofie și Litere din București
BIBLIOTECA CENTRALĂ

Universitatea "Lucian Blaga" din SIBIU
BIBLIOTECA UNIVERSITARĂ
Nr. inv. 289 945 20 25

În Tichiriș întâlnim o transacție curioasă: schimbul unei oi pe o capră, desființat, potrivit tocmelii, pentru că n'a fâtat capra ¹⁾).

Cu ocazia unei pricini pentru un giunc, aflăm că prin Negriștea a trecut un oarecare Racoviță, venind cu vite din Țara Ungurească ²⁾).

Vrâncenii pleacă la munci în vale la câmp, la prășilă, din jos de Țifești ³⁾ și întâlnim chiar, un « sutaș cu 16 culegători », la munca viei în Țara Muntenească ⁴⁾).

Pricini ca aceea a omului din Năruja, care taie lemne de covăți în pădurea Nerejenilor ⁵⁾ și aceea a dogarului, prins în pădure pe când tăia doage de cofe ⁶⁾ sunt mărturii despre industria autohtonă cea mai de căpetenie.

Băieții își fac ață din cozile cailor ⁷⁾).

Un iarmaroc vizitat de vrânceni era cel dela Soveja ⁸⁾).

Negustori străini: un turc, așezat în Vrancea ⁹⁾ și un armean, negustor ambulant de mărunțișuri, cuțițașe, mătase, etc., furat în Voloșcani ¹⁰⁾).

Ca monezi întrebuințate în Vrancea, condica ne vorbește de rublă ¹¹⁾, de ban de 6 lei ¹²⁾, de o salbă ¹³⁾, căci și pe atunci fetele purtau « zgardă la gât » ¹⁴⁾).

Dovadă că vrâncenii sunt oameni de petrecere este faptul că foarte adesea se face vorbire în condică despre cârciumă și beție, cu sau fără lăutari ¹⁵⁾. Nu mai vorbim despre picanta escapadă amoroasă dela Odobești ¹⁶⁾, care ne dă prilejul să constatăm că asemenea lucruri, din punct de vedere al gloabei, costau mai ieftin în Vrancea, decât la târg!

¹⁾ Nr. 125.

²⁾ Nr. 28.

³⁾ Nr. 16.

⁴⁾ Nr. 163.

⁵⁾ N-rele 98, 172.

⁶⁾ Nr. 70.

⁷⁾ Nr. 26.

⁸⁾ N-rele 177, 203.

⁹⁾ Nr. 23.

¹⁰⁾ Nr. 13.

¹¹⁾ Nr. 49.

¹²⁾ Nr. 136.

¹³⁾ Nr. 100.

¹⁴⁾ Nr. 200.

¹⁵⁾ N-rele 16, 17, 73, 78, 81, 121, 130.

¹⁶⁾ Nr. 188. V. și 177.

Câteva conflicte caracteristice în legătură cu nunta: o bătaie pentrucă mirele nu voia să facă nunta în satul lui, ci în acela al miresei ¹⁾. Bătaia la asemenea ocazii pare a fi mai gravă, fiind « necinste în adunarea nunții » ²⁾. Cu toate acestea se suduie și la nuntă și pentru a bate pe cineva, se stinge lumânarea ³⁾.

Din punct de vedere sanitar: un cioban, căruia îi pică degetul bolnav de « buba cea rea » ⁴⁾.

* * *

Am căutat în Arhivele Statului din Iași dosarul vistieriei în care să aflu lucrările referitoare la reclamațiunea vrâncenilor și la cercetarea cu care au fost rânduiți staroștii de Pătna, dar, până acum, n'am avut satisfacția de a-l descoperi. Ar fi fost, în adevăr, deosebit de interesante, atât jalba vrâncenilor cât și hotărîrea pe care vistieria a dat-o asupra punctelor rămase nerezolvate de staroști. Să nădăjduim totuși că odată și odată vor ieși la iveală.

10 August, 1930.

¹⁾ Nr. 153.

²⁾ Nr. 112.

³⁾ Nr. 189.

⁴⁾ Nr. 93.

TEXT : ¹⁾

SATUL GĂURILE

- Arătările și cererile Vrâncenilor* ²⁾: Lei 38, Toader Herce pentru că fi-ciorul lui au bătut pe alt băet, a lui Mihai Trif, cu care s'au învoit dându-i 7 lei și cum că au mai fost și alt flăcău privitoriu și l-au învinovătit și pe acela.

Răspunsurile vornicului de Vrancea: Lei 14 arată... (rupt)... flăcău lui... (rupt)... cumplit p... (rupt)... preună cu... (rupt) ...luat câte 7.

Socotița Stărostii: ... (rupt) ... urmat bătae și... (rupt) hotări cinstita vistierie.

- Ar.*: Lei 6, Ion Pleșcan pentru că clironomul lui Rașul Abăgeriul
2. cere 40 lei după zăpis și că ei să știe plătiți; apoi s'au învoit pe 20 lei, iar împliniala au dat pe 40 lei și s'ar cunoaște asupra.

Răsp.: Lei 4 arată ... (rupt) ... liniala fiind zap... (rupt) ... și pentru a lipsi giurământu s'au învoit pe 20 lei, lucru cu îndoială.

Soc.: Aceasta nu s'au socotit asupra.

- Ar.*: Lei 20, Ion Bichiu pentru 4 oi ce l-ar fi năpăstuit Toader Să-
3. căluș că li-au furat, dând lui Săcăluș 20 lei și gloaba asemenea.

Răsp.: Lei 20. luat pentru că s'au dovedit că li-au furat și obiceiul Vrâncii iaste a da gloaba pre cât iaste și furțișagul.

Soc.: Insuș vrâncenii au mărturisit că așa iaste obiceiul a da gloaba pre cât iaste și paguba.

- Ar.*: Lei 18. tij Ion Pleșcan pentru că un băet al său au mersu la
5. un Vlad tot de acolo, care nefiind acasă ar fi cerut apă dela femeia acelu
și ia l-ar fi îndreptat să margă încoace să bē apă și un alt om trecând
pe acolo și găsindu-i sarica afară, i-au luat-o, năpăstuindu-l că ar fi
avut aface cu femeia aceia.

¹⁾ Din cauza transformării coloanelor în text curent, nu s'a mai reprodus totalizarea sumelor pe fiecare coloană. În original sub *Arătările vrâncenilor* = 4255 lei, sub *Răspunsurile vornicului* 3427 lei și sub *Socotița starostii*: 412 lei, care reprezintă suma ce a fost obligat vornicul să restituie vrâncenilor.

²⁾ Mai departe scrise prescurtat astfel: *Arătările și cercetările Vrâncenilor* = *Ar.*; *Răspunsurile vornicului de Vrancea* = *Răsp.*; *Socotița Stărostii* = *Soc.*

Răsp.: Lei 12 arată că au luat pentru că prin cercetare s'ar fi dovedit adevărat și au fost multă pretenție și pentru a să părăsi de asemenea urmări, de strica casăle oamenilor, l-au globit.

Soc.: Pricina urmează precum arată vornic[ul] de Vrance și pentru gloabă va hotărî cinstita vistierie.

5. *Ar.:* Lei 20. Mihaiu Trif pentru că (s'au sfădit un băet al lui cu alți băeți și s'au sîngerat un băet a lui Ion Boțoiu), s'au sfădit cu un panțir.

Răsp.: Lei 18 au luat pentru că Mihaiu Trif cu adevărat au bătut pe panțir pe drum aflându-să.

Soc.: Insuș panțirul de față au mărturisit că Mihai Trif s'au luat după dânsul pe drum și dându-l de pe cal gios l-au bătut.

6. *Ar.:* Lei 8, tij Mihai Trif pentru că s'ar fi sfădit un băet al lui cu alți băeți și s'au sîngerat un băet al lui Ion Boțoiu.

Răsp.: Lei 8 au luat pentru că flăcăul lui Mihaiu Trif (nefiind băet) au urmat bătae cu vărsare de sânge.

Soc.: Bătae au urmat și pentru gloabă va hotărî cinstita vistierie.

7. *Ar.:* Lei 9, Ion Funariul pentru că la o nuntă fiind, cu brânci au dat afară pe un Vasile Săvoiu și au căzut gios și întrînd iarăș în casă s'ar fi sîngirat însuș.

Răsp.: Au răspunsu că nu știe de această pricină, nici să fi luat gloabă.

Soc.: S'au dat poroncă jăluitorului ca să aducă spre înfătoșare pe Vasile Săvoiu și nu l-au mai adus.

8. *Ar.:* Lei 23. Gheorghii Ciobanu pentru că au dat 2 palme unui cioban ci era cu oile supt ascultarea sa.

Răsp.: Lei 18 luat că au bătut cumplit pe cioban și cum că 18 lei ar fi dat și [numi]tului.

Soc.: S'au poroncit jăluitoriului să aducă de fați pe acel bătut și nu l-au adus și dar pentru gloabă va hotărî cinstita vistierie.

9. *Ar.:* Lei 12, tij, Gheorghii Ciobanu pentru că trântindu-să cu alt flăcău au sărit un câine a numitului și l-au mușcat pe acela, cu cari s'au și învoit de i-au dat 10 lei.

Răsp.: Lei 10, au luat... (rupt)... [obiceiu] Vrancei căci 10... (rupt)... lui mușcat... (rupt).

Soc.: ... (rupt)... nii au arătat că așa să păză[ște]... (rupt)... pentru gloabe a da cel vino[vat]... (rupt)... cât să învoește cu jăluitorul.

10. *Ar.:* Lei 7, satul pentru 3 stânjini fân, ci iaste obiceiu a da la vornicie Vrancei fiește care sat, după stare satului și-l plătesc cu bani, arătând că la alți vornici de Vrance îl plăte câte 5 lei stânjinu, precum și la stolnic. Stiriian, iar acest vornic de Vrance li-au luat câte 7 pol lei pe stânjin, adecă 2 lei 20 par[ale] mai mult peste obiceiu.

Răsp.: Lei 7 luat... (rupt)... [Papa]ndopulo și Dimitrachi [Mamara]¹⁾ (?) au luat câte 11 lei pe stânjin, când au fost vornici de Vrance și vrând și el asemenea să le iai, toți nemesnicii satelor s'au pornit a mergi la Stărostie să să jăluiască de aceasta și abătându-să pe la dânsul și arătându-i scoposul lor, au intrat în tocmală și s'ar fi învoit a-i da numai pe anul acesta câte 7 pol lei, iar apoi pe anii viitori să plătească câte 5 lei și li-au dat și înscris la mâna lor, a plăti câte 5 lei.

Soc.: A... (rupt)... cetării au arătat nemesnicii că [nu]mai un om dintre dâșii ar fi zis ca să rămâie a plăti câte 7 lei 20 par. pe stânjin., iar cielalți au rămas cu nemulțămire și tot pe socotință de 5 lei; însă fiind că ei la Stărostie nu s'au mai jăluit și plata au urmat toți câte 7 pol lei de stânjin, rămâne a da hotărîre cinstita vistierie.

11. *Ar.:* Lei 6, tij, satul pentru 3 cară lemne ce au dus la Focșani la școala unde învăța copii vornicului de Vrance.

Răsp.: I-au dus aceste lemne pentru că i-ar fi împrumutat cu cât va bani la un istov de cîfert.

Soc.: Lei 6 să cuvine să-i plătească satului pentru că sătenii au încredințat că nu i-au împrumutat și n'au fost datori a duci lemni la Focșani.

SATUL VOLOȘCANII

12. *Ar.:* Lei 20, Ion Costache pentru că un bou a lui Dimitrachi Murgu i-au omorît o oae și i-au dat acela un berbeci pentru oae, pe urmă jăluindu-să la vornicie au dat gloaba arătată.

Răsp.: Lei 15 ar fi luat pentru că ar fi furat berbecili, însă pentru berbeci ar fi luat numai 5 lei, iar 10 lei ar fi luat de la un cumnat al numitului, fiind în pripus de tâlhar, după pretenție satului, neavând statornicie.

Soc.: S'au dat poroncă jăluitoriului să aducă pe Dumitrachi Murgu ca prin cercetare să încredințeze adevărul și nu l-au adus și cinstita vistierie pentru gloabă va da hotărîre.

13. *Ar.:* Lei 16, tij el pentru un băet al său, căci ar fi găsit un cuțitaș a unui neguțitoriu arman și năpăstuindu-l că l-au furat, au dat la vornic gloaba arătată.

Răsp.: Lei 8 ar fi luat pentru că acel neguțitoriu purta mătasă și alte mărunțșuri de vânzare și i s'ar fi furat... (rupt) va marfă de aceia și cuțita[șul]. In urmă găsind cuțitașul la flăcău s'au învoit dând 8 lei pentru pagubă și 8 lei gloabă pre obiceiul Vrancii.

Soc.: S'au dovedit că neguțitoriu au avut păgubire din marfa ce purta și găsind cuțitașul la flăcău ș'au pritinderisit și paguba, dând și gloaba după obiceiul ce să păzește în Vrance.

¹⁾ Dimitrie Mamara a fost vornic de Vrancea în 1819. V. *Documente putnene*, II, p. 88. Un alt vornic de Vrancea cu numele Dumitru a fost Ghinoiu în 1795 și 1800. V. *loc. cit.*, I, p. 137 și II, p. 34. V. mai jos no. 44.

14. *Ar.:* Lei 32, tij Ion Costache pentru că au dat 2 palme unui cioban al său.
Răsp.: Lei 16 ar fi luat... (rupt)... [bă]tut cumplit pe cioba[n]... (rupt)...at bătutu... (rupt)... făcut.
Soc.: Nici vornic de Vrance n'au dat vreo dovadă de credință și cinstita vistierie va da hotărîre.
15. *Ar.:* Lei 15, Radul Dragul pentru că omul ce șadi în casa lui, bătându-ș femeia, el au sărit să-i despartă și să nu-i strice ușa; apoi nemesnicul satului pârîndu-l la vornicie că ar fi avut aface cu femeia l-au globit luîndu-i și nemesnicu 2 lei.
Răsp.: Nu ști... (rupt)... avându-i trecut... (rupt)... jăluitarul după ce ar fi avut aface cu femeia, apoi au bătut și pe bărbatul ei și cum că pe cât s'au învoit cu bărbatul femeii pe atâta i-au luat și glo[aba].
Soc.: Preotul satului au arătat asupra aceștii pricini că jăluitarul au fost vinovat și după fapta lui, au urmat cu dare de acé gloabă.
16. *Ar.:* Lei 26, Pavăl Târlă Ră i Costache Handriș i Ștefan Ursul și Ion Gherghenoiu pentru că mergând la prașilă s'au întâlnit cu un Voicu ot satul Găurile la o crăcmă din Țifești și dela băutură pentru că acel Voicu n'ar fi plătit giumătate ocă vin, s'au sfădit în di ei.
Răsp.: Lei 22 au luat pentru că acei patru au bătut pe Voicu umplându-l și de sânge.
Soc.: S'au dovedit că jăluitarii au bătut pe Voicu dela Găure. Cinstita vistierie va da hotărîre pentru gloabă.

SATUL VIDRA

17. *Ar.:* Lei 28, Vasili sin preotu Simion i Costandin Turculeț și Dobre Grosar arată că într'o sară pela vro 4 ceasuri din noapte, întâlnindu-să câte trei, adecă Vasili a preotului mergând la un Ion Țirde pentru o căldare de rachiu și cielați doi vinē dela crăcmă s'au sfădit ei în di ei, dând și pe Vasili a preotului gios de pe cal.
Răsp.: Lei 28, luat pentru că pe vreme de 7 ceasuri den noapte era și s'au bătut câte trei și că însuș preotu Simion au urmat dovagelîc ca să-i înfrîneză a să părăsi de bătai și de a mai umbla noapte prin sate.
Soc.: S'au dat poroncă jăluitar[ului] ca să aducă pe numitu preotu spre încredințare pricinii în adevăr și nu l-au adus. Cinstita vistierie va hotărî pentru luoare globei.
18. *Ar.:* Lei 15, Iane Vidrașc pentru că au tăet doai cară lemne den apărătura lui Neculai Țirde și Ion Țirde de cătră cari au fost și pârît la vornicie.
Răsp.: Lei 15 luat pentru că ar fi tăet 15 cară lemne și învoindu-să cu stăpânii apărăturii de li-au dat 15 lei; pe atâta i-au luat și gloabă după obiceiul Vrancii.

Soc.: Socotindu-să pricină de furtişag, cinstita vistierie va hotări pentru gloabă.

19. *Ar.:* Lei 15, Sandu Țirde pentru că trecând sara prin livada unui Ștefan Glăvan căutându-ș niște boi ar fi sărit un Ștefan Taftă și i-ar fi luat căciula supt cuvântu că ar fi umblat pentru femeia celui Ștefan Glăvan.

Răsp. Lei 15 luat pentru că însuș bărbatul femeii s'au jăluit că Sandu Țirde îi strică traiu cu femeia lui și acel Țirde era și în pripus de tâlhar.

Soc.: S'au dat poroncă să aducă pe Ștefan Taftă sau pe Ștefan Glăvan să încredințază adevărul și nu l-au adus. Cinstita vistierie va da hotărîre pentru banii luați.

20. *Ar.:* Lei 45, Toma Borde și Necolae Ghioc pentru că un preot Toader avè să ia dela dânsul 150 lei, den 300 lei în pricina moșii ca să stè în grudecată și vornicul de Vrance i-au luat împliniala pe 300 lei.

Răsp.: Lei 30 i-au luat pentru că s'ar fi dovedit drept datoriu cu 300 lei.

Soc.: I s'au zis să aducă față pe preot sau altă dovadă adevărtoare că numai cu 150 lei au fost dator, iar nu cu 300 lei și n'au mai adus.

SATUL NEGRILEȘTII

21. *Ar.:* Lei 37, satul pentru 3 stânjini fân, acei obicinuiți a da la vornicie Vrancei, luându-le câte 7 lei pol de stânjîn iar nu câte 5 lei precum au dat la alți vornici.

Răsp.: Lei 37 luat după învoiala ce au avut cu vrâncenii acei cari au vrut a să jălui în vreme la Stărostie și apoi s'au pus la cale de n'au mai urmat jalobă.

Soc.: Pricina aceasta a finului pre largu să arată în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.

22. *Ar.:* Lei 22, tij satul pentru 22 chile orzu ce au fost rânduîț[i] să dea la pochte și bitermesindu-l ei cu căpitan poctii au plătit și banii la căpitan poctii Focșanii și vornic de Vrance li-au mai tras câte un leu pe chilă.

Răsp.: Lei 22 luat, arătând că după a lor rugămintे au alergat mult, umblând și pe la Focșani în câteva rânduri și că prin mijlocire sa s'au alcătuit în bitermè cu orzul și așa pentru osteniala sa îi făgăduisă vrâncenii a-i da câte doi lei pe chilă. Apoi, mai pe urmă, iarăș după a lor rugămintे i-au lăsat câte pe un leu.

Soc.: Prin înscris s'au făcut întrebare căpitan. Gheorghii dela poctă și iarăș înscris au răspunsu știința ce are, arătând cum că vornic de Vrance au umblat pe la Focșani cu cățva den nemesnici ca să alcătuiască a plăti orzul cu bani, pentru poctili, ci era rânduîț și că de nu era vornic de Vrance, cari au pus multe făgăduinți cătră împlinire banilor

nu s'ar fi putut face alcătuire cu prețul ce s'au făcut, adăogînd că după ce au sfârșit tocmelile și au făcut zapisăli, în urmă și cei mai mulți din bani i-au priimit prin vornic de Vrance, arătând și prin graiu că vrâncenii au zis că-l vor mulțami pe vornic pentru ostenelili sale.

23. *Ar.:* Lei 100, Crăste Păun pentru ficiorul său Costandin că fiind depărtat de tatăl său de vr'o 7—8 ani au venit într'o zi la casa tătâne-său cu o fimei, de care îngrijindu-să a nu naște niscai pricini, au arătat la vornicie și aducând pe ficiorul său și pe femeia aceia, i-au pus la opreală și fără zăbavă au venit și bărbatul cel adevărat al femeii și s'au luat femeia. Apoi fugind ficiorul său de la închisoare, l-ar fi pus pe dânsul la opreală, șazănd pă[nă] când i-au dat gloaba arătată.

Răsp.: Lei 100 luat, arătând că ficiorul jăluitorului împreună cu femeia au furat și alte multe lucruri a bărbatului femeii și a unui turc la care sluja ei și viind bărbatul femeii, au venit și turcul acela, făcând mari pretenții asupra fugiților, care de nu spărgē grosul era să-l trîi-mită la Iaș ca pe un tâlhar și că pe tatăl său l-ar fi dovedit de gazdă lui. De aceia l-au pus la închisoare și l-au globit.

Soc.: În pricina aceasta alte dovezi nici o parte nici alta n'au înfă-țoșat, de cât arătările jăluitorului și răspunsurile vornicului de Vrancea și rămâne pentru banii ce i-au luat vornic[ul] de Vrance a da hotărîre cinstita visterie.

24. *Ar.:* Lei 30, Bratul Taftă pentru pripus că el ar fi dat de mal un cal a unui om de acolo și s'au stricat și că în vreme stolnic[ului] Stirian tras fiind s'au învoit cu 20 lei, dând atunce și gloaba iarăși 20 lei. Acum iarăș ar fi dat 30 lei celui cu calul și 30 lei gloabă după pîra femeii lui Costandin Taftă.

Răsp.: Lei 30 luat pentru că la stolnic Stiriiian nici un sfârșit n'au luat, nici gloabă au dat, iar acum dovedindu-să că el au omorît calul, dându-l de mal, l-au plătit cu 30 lei și atîta i-au luat și gloaba după obiceiul Vrâncii.

Soc.: De față fiind femeia lui Taftă, care pe bătrînețile ei și în cuget curat au mărturisit că jăluitorul Bratul Taftă au dat calul de mal și au murit.

25. *Ar.:* Lei 24, Sandu Ungurian pentru că dela un loc de arătură s'au luat la sfadă cu o babă și înbrîncindu-să s'ar fi lovit însuș baba cu un băț ce ține în mîna.

Răsp.: Lei 24 luat pentru că au bătut pe babă foarte tare, umplîndu-o și de sînge.

Soc.: Bătae s'au dovedit că au urmat și pentru banii ce au luat vornic de Vrance va hotărî cinstita visterie.

26. *Ar.:* Lei 27, Ștefan a Rucsandii cu grosărit și un leu panțirului pentru că s'ar fi gâlcevit un băet a lui cu alt băet pentru o ați.

Răsp.: Lei 20 luat pentru că flăcăul jăluitorului ar fi tunsu cozile a 3 cai de 'ș făcē ați și 20 lei au dat celor cu caii.

Soc.: S'au zis jăluitorului să de dovadă că n'au tunsu cozile cailor și n'au dat.

27. *Ar.:* Lei 43, Ion Taftă pentru că ș'ar fi dus la odae lui câteva ocă sare den Vrance și un Stoica Dumitrașc l-au pârît că au vândut sare la Soveja.

Răsp.: Lei 42 luat pentru că s'au prinsu vânzînd sare la Soveja și pre la alte locuri, lucru ci iaste oprit.

Soc.: Sare Vrâncii iaste oprită a eși din coprinsul Vrâncii și pe acei ce să prind vânzînd sare li să ia controbontu și sare și vitile încă ce duc sare. Și numitu au vândut sare.

28. *Ar.:* Lei 20, Ion Apost, fiind bănișor satului adecă nemesnic, ar fi căzut un giuncu de pripas și l'ar fi dat la vornicie în vreme stolnic[ului] Stiriian. Pe urmă, viind o femei dela Câmpuri căutându-ș un giuncu, ar fi îndreptat-o la vornic[ul] de Vrance, când atunce acel giuncu murisă. După aceia mai pe urmă trecând din Țara Ungurească niște vite a unui Racoviți, li-ar fi dat fân sara și dimineața și pentru plata celui fân, iar fi dat ducătorii vitelor un giuncu. Apoi femeia aceia iarăș s'au arătat cu pretenție pentru giuncu și l-au și globit.

Răsp.: Lei 20 luat pentru că numitul s'au dovedit că l-au furat den vitele celui Racoviți, iar nu că i l-au dat pentru fân precum zice el și celalalt giuncu ce l-ar fi dat la stolnic Stiriian ar fi fost altul care acela să pripune să fi fost a femei den Câmpuri.

Soc.: S'au dat poroncă numitului Ion Apost să aducă pe femeia acé den Câmpuri ca să încredințază adevărul și n'au adus-o. Cinstita vistierie va da hotărîre.

29. *Ar.:* Lei 9, Ion Crăciun pentru că un băet al lui ar fi luat câteva fhiri (sic!) de usturoiu dentr'o grădină a unui vecin și prinzindu-l cel cu grădina s'au gâlcevit sărind și o sor i o mătușă a băetului de l-au scos.

Răsp.: Lei 8 luat pentru că l-au prinsu furând den grădină și au bătut și pe femeia, stăpâna grădinii și pentru că și din alte grădini urma asemenea furțișaguri.

Soc.: Pricină de furțișag fiind, cinstita vistierie pentru banii luați va hotărî.

30. *Ar.:* Lei 6 un flăcău a lui Petre Șandre pentru că s'ar fi sfădit și s'ar fi înbrâncit cu un jitar și pârîndu-l Stoica Dimitrașc la vornicie, l-au globit.

Răsp.: Lei 6 luat pentru că au bătut pe acel jitar.

Soc.: S'au dovedit că jăluitorul au bătut pe jitar și pentru banii ce au dat va hotărî cinstita vistierie.

31. *Ar.:* Lei 35, Voica, femeia lui Costandin Taftă pentru că un ficior al ei și cu un argat au tunsu cozile a 2 cai și doi boi și cum că cu stăpânii vitelor s'au învoit dându-le 19 lei.

Răsp.: Lei 30 luat pentru că ar fi tunsu cozile dela 5 vite.

Soc.: Lei 11 se cuvine a da înapoi, căci femeia prin giurământ au încredințat că numai cu 19 s'au învoit. Apoi și vornicul de Vrance după obicei ce să păzăște în Vrance nu s'au cuvenit a lua mai mult.

32. *Ar.:* Lei 17, Măriuța lui Zbărciog pentru că un Stoica Dumitrașc au prăpădit niște bani din sân și i-au găsit o fată a ei și dându-i la dânsa, în urmă o altă femei au spus Stoicăi de bani că i-au găsit fata numitei Măriuții pe cari bani cerându-i i-ar fi și dat.

Răsp.: Lei 16 luat pentru că păgubașul s'au jăluit la vornicie și cercetând au dovedit că i-au furat, căci megieșă fiind cu păgubașul banilor în multe rânduri făcē întrebare și numita au tăgăduit.

Soc.: Acești bani socotindu-să ca și furați, după obiceiul Vrâncii au urmat și gloaba și cinstita vistierie va da hotărîre.

33. *Ar.:* Lei 12, preot Sandu pentru că un frate al său s'au gâlcevit cu un Petre Oltean ot Tulnici și l-au zgâret puțin și la obrazu pe Petre Oltianul.

Răsp.: Lei 12 luat de la fratile preotului pentru că au bătut pe numitul Oltean, spărgându-i și capul și atâta au fost și învoiala lor.

Soc.: Nici preotu Sandu, nici fratile preotului n'au fost acum față, decât sătenii au arătat pricina. Rămâni pentru banii dați a hotărî cinst. vistierie.

34. *Ar.:* Lei 18, satul pentru o cergă ce au dat și nu li s'au plătit.

Răsp.: Au luat împreună și altili pe cari din poroncă li-ar fi triimis la Iaș.

Soc.: Lei 16 să cuvini a plăti, nefiind obiceiul a da vrâncenii cergi fără plată.

SATUL SPINEȘTII

35. *Ar.:* Lei 25, satul pentru 10 stânjini fân, acei obicinuiți a da la vornicie, adecă câte 7 pol lei de stânjîn, iar nu câte 5 lei precum ar fi luat stolnic. Toma Stiriian și alți vornici.

Răsp.: Lei 25 luat după învoiala ce au avut cu vrâncenii, cu acei cari au vrut a să jălui la Stărostie și apoi n'au mai urmat jalobă până acum la cercetare.

Soc.: Iaste adevărat că pentru această pricină vrâncenii nu s'au jăluit la Stărostie și pricina în ci chip au urmat să arată mai pre largu în urmă la satul Găurile, spre cari cinstita visterie va da hotărîre.

36. *Ar.:* Lei 17, tij satul pentru 17 chili orzu din anul trecut ce au făcut bitirmē cu căpitan. poței și li-au luat și vornic[ul] de Vrance câte un leu pe chilă.

Răsp.: Lei 17 luat după alcătuire ce au avut pentru osteniala ce au urmat mijlocind de au săvârșit tocmala, dându-le și alte agiutoriuri la împlinire banilor.

Soc.: Pricina orzului pre largu să arată în urmă la satul Negrileștii și cinstita vistierie va da hotărîre.

37. *Ar.:* Lei 17, tij satul au dat pentru nemesnicie peste 14 lei ce după obicei au să de, luându-le în 2 rînduri 31 lei, 20 par[ale].

Răsp.: Au arătat că nu știe câți bani au luat, neavându-i trecuți în vreo tablă.

Soc.: Lei 17 să cuvine a-i da înapoi pentru că sătenii prin însuflețire au încredințat că i-au dat acești bani bez. 14 lei obicinuiți a-i da.

38. *Ar.:* Lei 16, tij satul pentru o cergă ce au dat la vornic de Vrance și sătenii o au pus în cislă.

Răsp.: Au arătat că 3 cergi i-au dăruit unile sate, iar câteva cergi au luat de li-au triimis la Iaș din poronca ce ar fi avut.

Soc.: Lei 16 să cuvine a plăti căci s'au dovedit că și de cătră alți vornici de Vrance să lua cergi de triimite la Iaș, dar însă le plăte, un lucru măsurat și priimit de dînșii.

39. *Ar.:* Lei 21, Iane Bărzan pentru că au dat brânci unii femei văduve ci-l supăra a-l trage cătră dânsa.

Răsp.: Lei 20 luat pentru că el supăra pe ace văduvă și el căsătorit fiind, până când au vrut să-i de și foc casăi.

Soc.: S'au poroncit să aducă fați pe ace femei spre dovedire adevărului și n'au adus-o. Cinstita vistierie va hotărî pentru bani.

40. *Ar.:* Lei 10, Ion Moțoc pentru o capră sălbatică ce au prins-o la odae lui căinii ce ave acolo.

Răsp.: Lei 8 luat arătând că acă capră era înpușcată de vânătorii vorniciei pentru a triimete la Iaș, și așa au plătit-o.

Soc.: S'au dovedit după arătare vornicului de Vrance că era înpușcată de vânători și căzând acolo au și mâncat-o.

41. *Ar.:* Lei 7, tij Ion Moțoc pentru că un băet a lui au încălecat pe o iapă a lui Mașteiu Cojocar și năpăstuindu-l Mașteiu că i-au stricat iapa, s'au și învoit dându-i 5 lei, iar gloaba 7 lei.

Răsp.: Lei 5, luat precăt s'au învoit și cu Mașteiu pentru stricare epiei, după obiceiul ce să păzăște în Vrance.

Soc.: De vreme ce însuș jăluitarul au arătat că s'au învoit de au dat 5 lei lui Mașteiu, să înțalege că ficiorul său i-au stricat iapa.

42. *Ar.:* Lei 90, Nastasie Călueniasă pentru că un ginere al ei ar fi mersu să cosască iarbă pe locul ce nu-l ave dat de zăstre și sărind trei ficiori a ei, adecă cumnați acelue, ca să nu-l lasă să cosască s'au bătut ei în de ei.

Răsp.: Lei 90 luat pentru că acei trii ficiori a numitei au bătut foarte tare pe cumnatul lor și cum că cu 90 lei s'au învoit de au dat bătutului și asemenea au luat și gloaba pre obiceiul Vrâncii.

Soc.: S'au dovedit că au urmat bătae ficiorii jăluitoarei și rămâni pentru banii ce au dat a hotărî cinstita vistierie.

43. *Ar.:* Lei 8, tij Nastasie Călueniasă pentru o mărturie de giudecată cu cari la pricina ce au avut, nimic nu s'ar fi agiutat.
Răsp.: Lei 8, luat fiind atunce cu mulțămire ei după pricina ci au avut.
Soc.: Lei 5 să cuvini a da înapoi căci s'au dovedit că n'au fost vreo pricină mare și după pricină destul să socotește cu 3 lei.

SATUL BÂRSĂȘTII

44. *Ar.:* Lei 37, satul pentru 12 stânjini fân, acei obicinuiți a da la vornicie Vrancei, luându-le câte 7 pol lei, de stânjin, iar nu câte 5 lei precum ar fi dat la stolnic Toma Stiriian și la alți vornici.
Răsp.: Lei 37 luat tot asămine arătând că după ce înțelegând că Mamara și Dumitru Papandopuolu au luat câte 11 lei pe stânjin, li-au cerut asămine și d. și vrând ei a să jălui la Stărostie, s'au învoit câte 7 pol lei pe stânjin.
Soc.: Pricina aceasta a fânului pre largu să arată în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.
45. *Ar.:* Lei 10, tij satul pentru 10 chile orzu din anul trecut ce l-au bitermesit cu căpitan poctii și li-au luat și vornic[ul] de Vrance câte un leu pe chilă.
Răsp.: Lei 10 luat pentru că după ostenele ce au pus întru aceasta pentru Vrance, era să-i plătească câte doi lei pe chilă și apoi i-au lăsat câte pe un an.
Soc.: Pricina orzului să arată pre largu în urmă la satul Negrilești și cinstita vistierie va hotărî.
46. *Ar.:* Lei 20, tij satul pentru o cergă ce au dat de au triimis peșcheshuri la Iaș, fără să le plătească.
Răsp.: Au luat precum și dela alte sate pe care după poroncile ce au avut li-au triimis la Iaș.
Soc.: Lei 18 să cuvini să plătească dovedindu-să această cergă bună și obiceiul au urmat de da cergi, dar le plătea vornic[ul] de Vrancea.
47. *Ar.:* Lei 12, tij pentru doi panțiri, care slujind în 4 săptămâni întru strângere banilor birului cu zapcii rânduți, nu li-au ținut în samă rânduile.
Răsp.: Lei 8 luat pentru 2 săptămâni ce s'au convenit a sluji la rânduri.
Soc.: Lei 8 să cuvine a plăti vornic[ul] după ci panțirii au slujit la banii birului cu zapcii ce să rânduiesă.
48. *Ar.:* Lei 15, Vasile Apost pentru că despărțea pe niște oameni ce să bătea și în urmă l-au năpăstuit că el au urmat bătae.
Răsp.: Lei 14 luat pentru că însuș Vasile au urmat bătae cu tot ne-suferită.

49. *Soc.:* S'au dovedit că au urmat bătae și cinstita vistierie pentru luare banilor va hotărî.

Ar.: Lei 20, Vasile a Chiriții având să ia o rublă de la un Grigori Rahaina și vrând să ia zălog o sarică, l-au pârît la vornicie că de sineș s'au făcut împlinitoriu.

Răsp.: N'ar fi având știință de această pricină, nici ș'ar fi aducând aminte să-l fi globit.

Soc.: S'au zis jăluitorului să aducă vreo dovadă ca să încredințază adevărul și n'au adus. Cinstita vistierie va hotărî.

50. *Ar.:* Lei 10, Toma Ursul pentru că au suduit pe femeia lui Vasili Ochian și pârît fiind de Ochian l-au globit vornic de Vrance.

Răsp.: Lei 10 luat pentru că au bătut pe femeia numitului Ochian carele au fost panțir a vorniciei.

Soc.: De fați fiind Ochian au mărturisit că Toma Ursu, i-au bătut femeia și au făcut pretenție întru aceasta la giudecată. Cinstita vistierie va hotărî pentru gloabă.

SATUL HĂULIȘCA

51. *Ar.:* Lei 7, satul pentru 3 stânjini fân, acei obișnuiți a da la vornicie, luându-le câte 7 pol lei de stânjîn, iar nu câte 5 lei precum ar fi dat la stolnic Stiriian.

Răsp.: Lei 7 luat după alcătuire prin învoială ce au avut cu vrâncenii, atunce când au vrut ei a să jălui la Stărostie.

Soc.: Pricina fânului pre largu să arată în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.

52. *Ar.:* Lei 5, tij satul pentru 5 chile orzu din anul trecut, ce l-au bitermisit ei cu căpitan poctii.

Răsp.: Lei 5 luat după alcătuire ce au avut a-i da câte 2 lei pe chilă și în urmă după rugămintele vrâncenilor i-au lăsat pe un leu.

Soc.: Pricina orzului pre largu să arată în urmă la satul Negrileștii și cinstita vistierie va da hotărîre.

53. *Ar.:* Lei 15, Sandu Bratosin pentru că ș'au bătut pe sluga sa.

Răsp.: Lei 14 luat pentru că l-au bătut cu ciomagul, umplându-l și de sânge.

Soc.: Adevărul arătându-să de cătră amândoi părți, cinstita vistierie va da hotărîre pentru banii luați.

54. *Ar.:* Lei 50, Vasili a lui Ivan Săcăluș i Iftimie și Toader brăt Iftimi pentru că s'ar fi sfădit și s'ar fi înbrâncit Vasili și Iftimi, iar Toader brat lor i-au despărțit și gloaba au dat-o cu toții acești 3 frați.

Răsp.: Au răspunsu că nici o știință are de aceasta, nici că să-i fi globit.

Soc.: S'au dat poroncă jăluitarului să aducă dovadă spre adevărire pricinei și de au dat banii ce arată și altă dovadă n'au adus decât arătările lor, că în adevăr așa ar fi. Cinstita vistierie precum va socoti va da hotărîre.

55. *Ar.:* Lei 30, Nicolae Săcăluș pentru că Ion Săcăluș l-ar fi năpăstuit că au spart capul unii slugi a numitului Ion Săcăluș, iar pricina ar fi fost că sluga lui Ion Săcăluș și cu alt flăcău, mergând la groapa de fân a jăluitarului, i-au luat de goană și acie fugând, s'ar fi înpiedecat sluga lui Ion Săcăluș și căzind gios ș'ar fi spart capul lovindu-să de o piatră.

Răsp.: Lei 25 arată că au luat pentru că au urmat bătae cumplită slugii lui Ion Săcăluș, spărgându-i și capul însuș, iar nu că s'au înpiedecat flăcău să dă gios.

Soc.: Bătae s'au dovedit că au urmat precum arată vornic[ul] de Vrance, iar cinstita vistierie pentru banii ce au dat jăluitarul precum va socoti va da hotărîre.

56. *Ar.:* Lei 9, au plătit satul un mascur a Spineștilor, ce l-au ucis ei den țarină, unde au făcut stricăciune și au dat și gloabă.

Răsp.: Lei 7 arată că au luat pentru că după pretenție Spineștilor s'au învoit, plătindu-l cu 7 lei; au luat și gloaba pre obiceiul Vrancei.

Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre.

57. *Ar.:* Lei 50, Ion Săcăluș arată că au dat pentru niște țigani a Episcopiei Hușului ce-i apucasă vornic[ul] de Vrance ca să dă gloabă supt cuvântu că ar fi fugari și că au a să hrăni în Vrance. Acum țiganii au adus carte dela Episcopie cum că cu voe episcopiei sintu lăsați aș plăti dajdie și nu voesc a da banii lui Săcăluș ce i-au împrumutat.

Răsp.: Lei 50 luat pentru că atunce țiganii n'au avut nici un feliu de adeverință și pre chizășie altora i-au lăsat a să hrăni în Vrance.

Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre.

SATUL PODURILE

58. *Ar.:* Lei 6, satul pentru 6 chile orzu din anul trecut, ce l-au bitermesit ei cu căpitan[ul] pochtii.

Răsp.: Lei 6 luat după învoiala ce ar fi avut din doi lei pe chilă, au luat câte un leu numai.

Soc.: Pricina orzului pre largu să arată în urmă la satul Negrileştii. Cinstita vistierie va da hotărîre.

59. *Ar.:* Lei 7, tij satul a trie parte dentr'o cergă ce au dat la vornicie împreună cu alte sate și nu li s'au plătit.

Răsp.: 3 cergi arată că i le-au dăruit câteva sate, iar celelalte cergi au luat de li-au triimis la Iaș după poroncă.

Soc.: Lei 6 să cuvini să plătească socotindu-să cerga pe 18 lei, căci vrâncenii n'au avut obiceiul a da cergi fără de plată.

60. *Ar.:* Lei 10, tij pentru nemesnicie bez 8 lei ce au dat acei obicinuiț de au dat și la alți vornici de Vrance.
Răsp.: Lei 8 arată că au priimit, iar nu 18.
Soc.: Lei 10 să cuvini a-i da vornicul de Vrance înapoi, căci n'au înfătoșat tabla de câți bani au priimit de pe nemesnicii și sătenii prin însuflețire au arătat că i-au dat peste 8 lei obișnuiți.
61. *Ar.:* Lei 16, Dimitrii Todosii pentru că vitele unui Bratosin i-au mâncat niște șuvar de pe casă și așa s'au sfădit ei în di ei.
Răsp.: Lei 14 arată că au luat pentru că au bătut pe Bratosin cu țepoiu, umplându-l și de sânge.
Soc.: S'au dat poroncă jăluitorului să aducă pe Bratosin spre înfătoșare și nu l-au adus.
62. *Ar.:* Lei 20 Costandin Niagul pentru că prinzind el pe un Ion Albuț tăind un copaț den apărătura sa și vrând a-i lua toporul s'au înpro-tivit. Așa i-au dat acelue un băț pe spate.
Răsp.: Lei 18 arată că au luat pentru că l'au bătut, spărgându-i și capul.
Soc.: Bătae au urmat jăluitoriul celui Ion Albuț, iar pentru banii ce au dat cinstita vistierie va hotărî.
63. *Ar.:* Lei 16, Niagu, jitar a satului pentru că niște fete au sărit peste gardul țarinei și el răpezindu-să la dânsle li-au luat o traistă și mai fiind un Ivan Văduoiu, acela au luat traista fetilor dela jitar și au dat jitariului o glugă. Apoi jăluindu-să tatăl unii fete den acele la vornicie, au dat gloabă.
Răsp.: Lei 12 arată că au luat pentru că acel jitar n'au luat traista dela fete pentru că au sărit gardul țarinii, ce chipuri de au dat pe o fată din acele pe mâna Văduoiului, precum asemenea urma și pentru alți flăcăi și au făcut mari pretenție tatăl acei fete.
Soc.: S'au zis jăluitoriului să aducă de fați pe tatăl acei fete sau altă dovadă spre a să dovedi adevărul și n'au adus. Cinstita vistierie pentru banii ce au dat precum va socoti va da hotărîre.
64. *Ar.:* Lei 12, Vasili Dudescu pentru că ar fi dat 2 palme unii surori a lui mai mici.
Răsp.: Lei 10 luat arătând că acē sor[ă] a numitului totdeauna suferē bății dela cumnată-sa luându-i și toate lucrurile ce avē. Apoi acum au bătut-o și frate-său.
Soc.: Lei 10, să socotești fără cuvântu luare acestor bani, căci trebuia să judeci și să-i pue la cale după dreptate, iar nu să globască.
65. *Ar.:* Lei 5, Iordache Țăranul pentru că au umblat cu pușca la vânat.
Răsp.: Arată că fiind oprite armele, i-au dat o vulpe pescheș și pre chezășie i-au dat voe a umbla la vânat.
Soc.: Nu s'au socotit asuprire, după ci vulpe i-au dat pescheș, iar nu bani.

66. *Ar.*: Lei 29, Ștefan Sandu pentru că un cioban al său au furat 3 miei a Stanciului Șagău.

Răsp.: Lei 20 luat pentru că au urmat furțișag, nu numai acești miei ci și alții.

Soc.: Pricină de furțișag fiind, pentru banii ce au dat jăluitarul va hotări cinstita vistierie.

SATUL VALE SĂRII

67. *Ar.*: Lei 22, satul pentru 9 stânjini acei obișnuiți a da vornicii, plă-tindu-i câte 7 pol lei stâjinu, iar nu câte 5 lei precum ar fi plătit la stolnic Stiriian și la alții.

Răsp.: Lei 22 luat după învoiala ce au avut când au vrut vrâncenii a să jălui la Stărostie.

Soc.: Pricina aceasta a fânului pre largu să arată în urmă la satul Găurile pentru care cinstita vistierie va da hotărîre.

68. *Ar.*: Lei 14, tij satul pentru 14 chile orzu den anul trecut, ce l-au bitermesit cu căpitan Poctii și li-au luat și vornicul de Vrance, câte un leu pe chilă.

Răsp.: Lei 14 luat asemenea după învoială și încă din 2 lei ce era a da pe chilă, i-au lăsat câte pe un leu.

Soc.: Pricina aceasta a orzului să arată pre largu în urmă la satul Negrileştii și cinstita vistierie va da hotărîre.

69. *Ar.*: Lei 18, tij satul pentru o cergă ce au dat la vornic de Vrance și nu li s'au plătit.

Răsp.: Luat împreună și de pre la alte sate și li-au triimis la Iaș.

Soc.: Lei 16 să cuvine să plătească pentru că și alți vornici luând cergi le plătea.

70. *Ar.*: Lei 9, Simion Dascălu pentru că s'au sfădit cu Iordachi Țăranul pentru niște zăloage ce luasă dela un dogar pus de jăluitar în pădure să tae doagi de cofi și luându-le jăluitarul înapoi dela Iordachi Țăranul, s'au jăluit acela pârîndu-l că l-au bătut.

Răsp.: Lei 8 arată că au luat pentru că jăluitarul au bătut pe Iordache Țăranul și la pădure ave înpărtășire și acel Iordache Țăranul, iar nu cum că era numai a jăluitarului.

Soc.: S'au poroncit jăluitarului să aducă pe acel Iordachi Țăranul spre dovadă și nu l-au adus. Cinstita vistierie va hotărî pentru banii ce au dat jăluitarul.

71. *Ar.*: Lei 12, tij Simion Dascalu pentru că un pațir ci era venit în sat spre împlinire banilor de bir ar fi început să bată oamenii, iar numitul i-ar fi zis de ce urmează bătae și luându-i biciul den mână i-au dat un bici.

Răsp.: Lei 10 luat căci jăluitoariul au bătut pe panțir cu biciul în destul.

Soc.: Pentru bătae panțirului l-au globit.

72. *Ar.:* Lei 6, Tănasă panțirul, carile den poroncă slujind spre împlinire rămășițurilor de bir a stolnicului Stiriian, nu i-au ținut în samă 2 rânduiri luându-i bani.

Răsp.: Lei 4 luat precum și dela alți ce nu vinè la rând și că el au fost dat de săritură.

Soc.: Lei 4 să cuvini a-i da înapoi, căci panțiri în Vrance fiind indestui n'au putut să-l dea de săritură.

73. *Ar.:* Lei 10, Preda Toma și Opre Gogonce pentru că un Ștefan Coroiu, având o cramă și spărgându-i-să i s'ar fi furat câteva lucruri și pripusul au răzămat asupra sa.

Răsp.: Lei 10 luat arătând că aceștie au spart căsoae lui Ștefan Coroiu după dovezile ce au fost atunce, dovedindu-să că ei și alte căsoi au mai spart.

Soc.: S'au zis jăluitoarului să aducă de față pe Ștefan Coroiu și nu l-au adus și fiind pricină de furțișag, cinstita vistierie va hotărî pentru banii ce au dat.

74. *Ar.:* Lei 10. Radul Purcel pentru că un băet al său au tăet coada unui vaci a unui om.

Răsp.: Lei 9, luat, după obiceiul Vrâncii, pre cât s'au învoit și cu stăpănu vacii.

Soc.: Cinstita vistierie va hotărî pentru banii ce au dat jăluitoariul.

75. *Ar.:* Lei 24, Apost Ivan Văduoiu care s'au însămnat și la Poduri, pricina cu o fată, că scoțind traista dela jitar, au rămas el cu fata și fără să-i facă vreo supărare, pârît fiind au dat gloaba arătată.

Răsp.: Lei 22 luat pentru că au fost mari pretenții den parte părinților fetei.

Soc.: Pricina așa au urmat precum arată vornicul de Vrance și pentru banii ce au dat jăluitoariul va hotărî cinstita vistierie.

76. *Ar.:* Lei 9, Banul Sandu pentru că au luat o cotigă dela o moară să aducă niște pari din pădure și tâmplându-să de n'au fost cotiga molarului, ci a altui om, pârîndu-l acela au dat gloaba.

Răsp.: Lei 4 luat, iar 4 lei au dat acelui cu cotiga pentru că au furat-o și în urmă s'au dovedit.

Soc.: Pricină de furțișag fiind, pentru banii ce au dat jăluitoariul va hotărî cinstita vistierie, căci în Vrance să păzăște obiceiul a da gloabă precât iaste și paguba.

77. *Ar.:* Lei 6, tij Banu Sandu pentru că o Călina, femei, ar fi fost păgubașă de o sarică din vreme ce numitul s'au aflat vătămă satului și pripuindu-l că au furat-o el, l-au globit.

Răsp.: Lei 5 arată că au luat pentru că însuș femeia l-au văzut furându-i sarica și neputându-l prinde s'au jăluit la vornicie și i-au împlinit sarica.

Soc.: Asemene fiind pricină de furtișag, va hotărî cinstita vistierie pentru banii dați.

78. *Ar.:* Lei 9, Simion Toma arată că un Gheorghii Lazar l-au pârît că i-ar fi furat o cadă cu vin den 2 căzi și că acela numai o cadă ar fi avut.

Răsp.: Arată că de această pricină nu știe nimic, nici că să-l fi globit pentru aceasta.

Soc.: S'au zis jăluitoriului să aducă vreo dovadă și n'au fost următoriu.

79. *Ar.:* Lei 7, tij Simion Toma pentru că un băet al său și altul a lui Toader Hanul au tăet o oae, ducând carne pre la stăpânii lor. Apoi un Ion Pătru fiind păgubaș de 2 oi vătui și auzind de urmare băeților s'au jăluit la vornicie și așa celui păgubaș i-au dat 2 capre.

Răsp.: Lei 7 luat după obiceiul Vrâncii, pre cât s'au învoit și cu păgubașul.

Soc.: Pricină de furtișag fiind au urmat vornicul de Vrance după obiceiul ce să păzăște în Vrance.

80. *Ar.:* Lei 13, Vasili Buliandă pentru că un Ion Burcan au fost păgubaș de 3 capre din cari pe una au găsit-o în târla jăluitoriului, iar 2 au rămas a le căuta mai pe urmă.

Apoi la numărătoare oilor ce au făcut Vasili, au găsit 2 capre streine pe care li-ar fi dat la nemesnicul de pripas și nemesnic li-ar fi dat la stolnic[ul] Stiriian fiind vornic Vrâncii. In urmă acel Ion Burcan aflând ș'au cerut paguba. El l-au îndreptat la stolnic Stiriian undi și mergând, iar fi zis stolnic Stiriian să margă să le cauti în caprile sale și cunoscându-le și dându colacul să și le ei și că el n'ar fi mersu să-ș caute caprile.

Acum de cătră acest vornic de Vrance au fost îndatorit de li-au plătit dând și gloaba.

Răsp.: Lei 12 luat pentru că s'au dovedit că jăluitoriul au furat caprile și cu 12 lei plătindu-le păgubașului, pe atâta i-au luat și gloaba, după obiceiul Vrâncii.

Soc.: De sine să înțelege că jăluitoriul au furat caprile, căci dacă jăluitoriul știea că Ion Burcan să mai află păgubaș de 2 capre, pe lângă una ce au găsit-o la jăluitor, apoi nu trebuia să le dea de pripas, ci însuș păgubașului.

81. *Ar.:* Lei 18, Alexandru Corbu că mergând la o crăcmă și găsin pe un scripcar, i-au dat 4 parali să-i cânte și cântând puțin au purces să să ducă, iar el s'au luat după dânsul să-l aducă înapoi. Scripcariul, plăcând de fugă, au căzut gios și ș'au spart scripca și așa l-au îndatorit vornic[ul] de Vrance de au plătit scripca cu 16 lei și au dat și gloaba arătată.

Răsp.: Lei 16 luat căci însuș jăluitoriul i-au stricat scripca și l-au și bătut.

Soc.: Scripca s'au dovedit că au stricat-o jăluitoriul și au și plătit-o, dar pentru banii ce i-au luat vornic[ul] de Vrance va hotărî cinstita vistierie.

82. *Ar.:* Lei 14, Tănasă Prescure ot Păros pentru că Gheorghii Dobrin i-au dat foc unui țarcu de fân și s'au sfădit cerând să i-l plătească.

Răsp.: Lei 14 arată că au luat dela amândoi, dela Tănasă pentru că au bătut pe Ghiorghii și dela Gheorghii pentru ardere țarcului.

Soc.: Pricina s'au dovedit după arătare vornic[ului] de Vrance. Rămâni pentru banii ce i-au luat vornicul să hotărască cinstita vistierie.

SĂCĂTURA PĂROSUL

83. *Ar.:* Lei 7, Ion Prescure pentru că un flăcău al său au dat o palmă altui flăcău.

Răsp.: Lei 6 luat pentru că l-au bătut îndestul.

Soc.: Cinstita vistierie va hotărî pentru arătații bani.

84. *Ar.:* Lei 48, baba Tudora pentru că niște flăcăi a ei au găsit niște oi ascunsă de a nu da analogon saigiilor și zicându-le acelor cu oile că vor spuni saigiilor, ei li-ar fi dat un miel ca să nu mai spue.

Răsp.: Lei 46 luat pentru că mielul acela l-au furat, furând încă și alte oi.

Soc.: Nici vornic de Vrance n'au dat vreo dovadă că au furat acei flăcăi mielul, sau altceva, nici jăluitoare asupra arătării sali. De aceea va da hotărîre cinstita vistierie precum va socoti.

85. *Ar.:* Lei 19, Simion Găină. Colacul unii epe ce au găsit-o de pripas la vornicie.

Răsp.: Lei 19 luat pentru colac și ernatic.

Soc.: Lei 7 să cuvini a da înapoi, socotindu-să îndestul 10 lei pentru ernatic și 60 par. colacul.

86. *Ar.:* Lei 26, Gosan Lungul pentru că soacră-sa pierzind un zapis de cumpărătura unii părți de moșie, ar fi mersu la vânzătoriu și i-ar fi dat alt zapis. În urmă aflând vânzătoriu că au găsit și zapisul cel dintâiu au pârît cum că moșie stăpânești cu 2 zapisă.

Răsp.: Lei 24 luat pentru că s'ar fi dovedit zapisăle plastografi, cu care urmă asupra la dreptate vânzătorului, stăpânind mai multă moșie cumpărătura.

Soc.: S'au poroncit jăluitoriului să aducă zapisăle și pe vânzătoriu a să cerceta și n'au adus. Cinstita vistierie va da hotărîre precum va socoti.

SATUL HERĂSTĂUL

87. *Ar.:* Lei 10, satul pentru 4 stânjini fân, acei obișnuiți a da la vornicie, plătindu-i câte 7 pol lei pe stânjin, iar nu câte 5 lei precum ar fi dat la stolnic[ul] Stiriian și la alți vornici.

Răsp.: Lei 10 luat după învoiala ce au avut, când au vrut vrâncenii a să jălui la Stărostie.

Soc.: Pricina aceasta a fânului se arată pre largu în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.

88. *Ar.:* Lei 7, tij satul pentru 7 chile orzu din anul trecut, ce l-au bitirmesit cu căpitan poctii.

Răsp.: Lei 7 asemenea după alcătuire ce au avut pentru mijlocire și alte osteneli ce au pus.

Soc.: Pricina orzului să arată pre largu în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.

89. *Ar.:* Lei 14, tij satul pentru o cergă ce au dat vornicului de Vrance și n'au plătit-o.

Răsp.: Au luat împreună și alte cergi de au triimis la Iaș.

Soc.: Lei 16 să cuvine a plăti pentru că și alți vornici de Vrance luând cergi, le plăte, cu învoială și mulțămire lor.

90. *Ar.:* Lei 24, Costandin Vatră, fiind nemesnic satului s'au fost încărcat cu 24 lei la plata unii zaharele, adecă s'au fost scăzut prin Tudurachi logofătul vor[nici]lea cu alți 24 lei și până să să îndreptează după pretenție satului, i-au împlinit și i-au dat satului, luându-i și vornicul de Vrance asemenea 24 lei, apoi în urmă scoțind țidula acelui logofăt, s'au îndreptat.

Răsp.: Lei 24, luat, după pretenție satului, precât împlinisă și satului, bani ce mîncasă de ai satului.

Soc.: Lei 24, să-i dea înapoi pentru că den întâmplare aflându-să acel logofăt Tudurache au mărturisit că jăluitoriul n'au fost vinovat, dând și adevărîți în scris la mîna jăluitoriului arătătoare de curgire pricinii.

SATUL NEREJUL

91. *Ar.:* Lei 25, satul pentru 10 stânjini fân, acei obișnuiți a da la vornic, plătindu-i câte 7 pol lei stânjin, iar nu câte 5 lei precum ar fi dat la stolnic Toma Stiriian și la alți vornici.

Răsp.: Lei 25 luat, după învoiala ce au avut când au vrut Vrâncenii să să jăluiască la Stărostie întru aceasta, și apoi au stătut de a să mai jălui.

Soc.: Pricina fânului pre largu să arată în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.

92. *Ar.:* Lei 16 tij satul pentru 16 chile orzu den anul trecut, ce l-au bitermesit cu capitan poctii pentru menziluri.
Răsp.: Lei 16, luat, după alcătuire ce au avut cu vrâncenii pentru osteniala sa și alte agiutoriuri ce li-au făcut.
Soc.: Pricina orzului pre largu să arată în urmă la satul Negrileștii și cinstita vistierie va da hotărîre precum va socoti.
93. *Ar.:* Lei 56, Toma Papuc pentru că s'au bătut cu un cioban a poroșnicului Ion Găman și cum că acel cioban avè la un deget buba cè ră și din ace bubă i-au picat degetul.
Răsp.: Lei 50 iar fi luat pentru că jăluitoriul au bătut pe cioban cu ciomagul rumpându-i și degetul dela mână, din care pricină să află ciobanul și astăz cu mâna stricată.
Soc.: S'au dovedit urmare precum arată vornicul de Vrance, iar pentru banii ce au dat jăluitoriul va hotărî cinstita vistierie.
94. *Ar.:* Lei 12, Gheorghii Papuc pentru că femeia lui s'au înbrâncit cu alta și în urmă s'au jăluit aceia că i-au luat punga dela brâu cu 2 husăș.
Răsp.: Lei 10 arată că au luat pentru că femeia jăluitoriului au bătut pe ceialaltă femei, luându-i și punga cu bani dela brâu.
Soc.: Pricina au urmat precum arată vornicul de Vrance, iar pentru banii luați, cinstita vistierie va hotărî.
95. *Ar.:* Lei 62, Andrii Dochioiu pentru prepunere că ar fi spart un bordeiu și că după bătae ce au suferit nu s'ar fi dovedit de vinovat.
Răsp.: Lei 30 arată că au luat, căci s'au dovedit că el au spart bordeiul, furând multe lucruri și cu 30 lei, adecă triizăci s'au învoit și cu păgubașul.
Soc.: Pricină de furțișag fiind. cinstita vistierie va hotărî pentru banii ce au luat vornicul de Vrance.
96. *Ar.:* Lei 34, Simion Spulberi pentru că s'au bătut cu un panțir a vornicii.
Răsp.: Lei 16 arată că au luat pentru bătae panțirului, rumpându-i și un cojoc.
Soc.: Cinstita vistierie va hotărî pentru banii dați.
97. *Ar.:* Lei 50, Simion și Gheorghii Spulberi pentru că mergând ei cu trebuinți în munte lângă hotarul Țării Muntenești ar fi găsit pe un țigan i cu țigancă vrând a fugi peste hotar și ei sărind a-i prinde, ar fi lepădat țiganul o nicovală i un ciocan și un clești și au fugit. În urmă făcând pretenție un frate a fugitului, l-au îndatorit vornicul de Vrance de au dat 40 lei acelui țigan, luându-i și gloaba arătată.
Răsp.: Lei 50 luat pentru că însuș ei au furat multe lucruri de a țiganului și tot ei au trecut pe țigani peste hotar. În urmă făcând pretenție fratele fugitului, căci lucrile (sic) era a lui, cerând dela jăluitori să de fați și pe frate-său, s'au învoit de i-au dat 40 lei, dând și gloaba arătată.

Soc.: S'au dovedit după arătare vornic[ului] de Vrance și fiind pricină de furtișag, pentru banii ce au luat vornic[ul], va da hotărîre cinstita vistierie.

98. *Ar.:* Lei 15, Mateiu Măciucă pentru că s'au sfădit cu un om pentru niște covăți.

Răsp.: Lei 15 luat pentru că au furat covăți de 15 lei.

Soc.: S'au dat poroncă jăluitoriului să aducă pe omul cu covățile spre înfășurare și nu l-au adus. Cinstita stărostie va hotărî pentru bani.

99. *Ar.:* Lei 30, Mihai Hârcan și Dinul brat lui pentru că s'ar fi sfădit amândoi pentru o parte de moșie.

Răsp.: Arată că nici o știință ari de aceasta, nici să-i fi globit și nici în tabla sa n'au găsit trecută pricina.

Soc.: S'au dat poroncă să-și aducă dovadă în ce chip au urmat pricina și de au dat banii arătați la vornic și n'au adus nici o dovadă.

100. *Ar.:* Lei 21, Crăciun Holteiu pentru pripus că au furat un ficior al său câțiva bani dentr'o salbă a fetei preotului Nicolae.

Răsp.: Lei 20 luat pre obiceiul Vrâncii, căci dovedindu-să că au furat jăluitoriul bani, cu 20 lei s'au învoit și cu preot.

Soc.: Pricină de furtișag fiind, vornicul de Vrance au urmat obiceiului ce să păzăște în Vrance.

101. *Ar.:* Lei 11, Toader Panțir pentru niște oi tot a preotului Nicolae, năpăstuindu-l că au furat o oae, pe cari au plătit-o cu 4 lei.

Răsp.: Lei 5 luat, căci s'au dovedit că jăluitoriul au furat oae și tot cu 5 lei au plătit-o și preotului.

Soc.: Asemene urmare.

102. *Ar.:* Lei 13, Nicolae Ciobanu pentru că ar fi dat o palmă unui băet despre cari tras fiind în giudecată s'au învoit nu știe cu cât, iar vornicul de Vrance i-au luat gloaba arătată.

Răsp.: Lei 6 luat vornicul și 6 dat bătutului, pre obiceiul Vrâncii.

Soc.: Cinstita vistierie va hotărî.

103. *Ar.:* Lei 8, Opre Hârcan pentru că l-ar fi năpăstuit un dascalu Dimitrie că ar fi furat o oae.

Răsp.: Lei 6 luat cu dovadă că jăluitoriul au furat o oae a dascalului cu atâta și plătindu-l.

Soc.: Pricină de furtișag fiind, n'au eșit vornic[ul] de Vrance din obiceiul ce să păzăște în Vrance.

SATUL PALTIN

104. *Ar.:* Lei 12, satul pentru 5 stânjini fîn, acei obișnuiți a-i da la vornicie, plătindu-i câte 7 pol lei stânjini, iar nu câte 5 lei precum ar fi dat la stolnic[ul] Steriian și la alți vornici de Vrance.

Răsp.: Lei 12 luat după învoiala ce au avut când au vrut vrâncenii a să jălui la Stărostie.

Soc.: Pricina fânului pre largu să arată în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.

105. *Ar.:* Lei 9, tij satul pentru 9 chili orzu din anul trecut ce l-au bitirmesit ei cu căpitan poctii pentru menziluri.

Răsp.: Lei 9 luat după alcătuire ce au avut cu dâșii pentru oste-nelile sali.

Soc.: Pricina orzului să arată pre largu în urmă la satul Negriștii și cinst. vistierie va da hotărîre.

106. *Ar.:* Lei 10, tij satul pentru giumătate cergă ce au dat la vornic de Vrance împreună cu alt sat.

Răsp.: Arată că au luat câteva cergi de au triimis la Iaș.

Soc.: Lei 8 să plătească, socotindu-să cerga pe 16 lei, căci și alți vornici de Vrance luând cergi li-au plătit lucru măsurat.

107. *Ar.:* Lei 7, tij satul, banii nemesnicii bez. 10 lei acei obișnuiți ce sint datori a-i da și i-au dat.

Răsp.: Lei 10 arată că au luat.

Soc.: Lei 7 să cuvini a da înapoi, pentru că vornic[ul] de Vrance n'au înfășoșat vreo tablă spre încredințare că au luat numai 10 lei.

108. *Ar.:* Lei 110, Toader Răduț și Sava Popăsc însă:

lei 100 Toader Răduț

lei 10 Sava Popăsc

lei 110 pentru că s'au bătut amândoi.

Răsp.: Lei 109 luat pentru că Răduț au spart capul Savii îngiunghindu-l și la un picior cu o furculiță și Sava pentru că tot atunce au bătut pe alt om.

Soc.: Sava Popăsc fiind fați au arătat că întru adevăr Răduț i-au spart capul și l-au îngiunghiat și cu furculița la un picior și că și el au lovit cu bățul pe altul. Cinstita vistierie va hotărî pentru banii dați de jăluitoari.

109. *Ar.:* Lei 26, Radul Hârcan pentru că ar fi umblat să-ș bată femeia și un cumnat al său l-au pârît la vornicie că au bătut pe soacră-sa.

Răsp.: Lei 25, luat pentru că întru adevăr au bătut jăluitoarul pe soacră sa.

Soc.: Bătae s'au dovedit că au urmat jăluitoar[ul] soacră-sa și cinstita vistierie pentru banii dați de jăluitoar va hotărî precum va socoti.

110. *Ar.:* Lei 42, Vasili Pasări pentru că panțiri vorniciei l-au prinsu la femeia lui Stan Drăgan șazănd fără să urmeză vreo faptă ră.

Răsp.: Lei 42 luat căci pricina s'ar fi căutat împreună și cu vechilu protopopi și dovedindu-să de vinovat, vechilul au globit pe femei și vornicul de Vrance pe jăluitoar și așa s'au liniștit bărbatul femei.

Soc.: Pricina așa s'au dovedit pre arătare vornic[ului] de Vrance și pentru gloabă cinstita vistierie va da hotărîre.

111. *Ar.*: Lei 7, Stan Gheorghiți pentru că ar fi dat un câini al său la o femei ce mergè călare și au căzut de pe cal gios.
Răsp.: Lei 7 luat, după obiceiul Vrâncii, căci cu 7 lei s'au învoit și cu femeia aceia.
Soc.: Cinstita vistierie va hotărî pentru banii luați de vornic[ul] de Vrance.
112. *Ar.*: Lei 15, Ion sin Danciu pentru că dela șagă au dat un băț unui flăcău la nuntă fiind.
Răsp.: Lei 14 luat pentru că au bătut pe acel flăcău, necinstindu-l în adunare nunții.
Soc.: Asemene cinstita vistierie va da hotărîre.
113. *Ar.*: Lei 26, Gavril Lăbunțu pentru că au tras de păr un ficior al său pe ficiorul lui Coman Lăbunțu.
Răsp.: Lei 24 luat pentru că l'au bătut în destul, zmulgându-i și mai tot părul i-au zmult.
Soc.: [loc nescris].

SATUL TICHIRIȘUL

114. *Ar.*: Lei 8, satul pentru 8 chile orzu den anul trecut, ce l-au bitermesit cu capitan poctii pentru menziluri, luându-le și vornic de Vrance câte un leu pe chilă.
Răsp.: Lei 8 luat după învoiala ce au avut la facere zapisălor pentru osteniala ce au pus și încă era a lua câte 2 lei și i-au lăsat câte pe un leu.
Soc.: Pricina orzului pre largu să arată în urmă la satul Negrileștii și cinstita vistierie va da hotărîre.
115. *Ar.*: Lei 10, tij satul pentru o cergă ce au dat la vornic de Vrance cu alt sat și nu li s'au plătit.
Răsp.: Au luat împreună și alte cergi de li-au triimis la Iași.
Soc.: Lei 8 să plătească, socotindu-să cerga pe 16 lei, căci n'au fost obiceiul a da cergi fără de plată.
116. *Ar.*: Lei 41, Dobre Lupul pentru o vacă ce au picat de pripas la odae lui, pe cari vacă den zisa nemesnicului o au triimis la vornicie și vornicul de Vrance l-au învinovățit pentru ce să o ție la dânsul.
Răsp.: Lei 40 luat pentru că o vacă și un giuncu, li-ar fi ținut la odae lui vro 2 luni de zile și apoi li-au dat la niște milcoveni. În urmă au eșit alți păgubași.
Soc.: S'au dovedit întocmai după arătare vornicului de Vrance. Rămâne ca pentru banii ce au luat să hotărască cinstita vistierie.
117. *Ar.*: Lei 30, Vasile Coman însă 5 lei pentru pricina ce au avut cu un dascal Pavel și 25 lei pentru că s'ar fi sfădit cu un Vasile Diiacanu.

- Răsp.:* Lei 30 luat pentru că un dascalu au avut o socoteală de bani și pe Vasili Diiaconu l-au bătut cumplit.
Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre.
118. *Ar.:* Lei 16, Dascalu Pavel pentru o pricină ce au avut cu Vasile Coman.
Răsp.: Lei 16 luat pentru că l-au bătut.
Soc.: Asemene cinstita vistierie va da hotărîre.
119. *Ar.:* Lei 16, Toader Curcă pentru că ș'ar fi bătut pe un argat al său.
Răsp.: Lei 15 luat pentru că l-ar fi bătut cumplit.
Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre.
120. *Ar.:* Lei 16, Vasili Curcă brat Toader Curcă tot pentru pricina argatului de sus pomenit.
Răsp.: Lei 15 luat pentru că împreună cu frații său l-au bătut.
Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre.
121. *Ar.:* Lei 11, Oance zăt Postolachi pentru un Toader Pale fiind bat la crăcmă și adaozi s'au jăluit că l-au bătut.
Răsp.: Lei 10 luat pentru că l-au bătut luându-i și o sarică.
Soc.: S'au dat poroncă jăluitorului să aducă pe Toader Pale și nu l-au adus. Cinstita vistierie pentru banii luați va da hotărîre.
122. *Ar.:* Lei 6, Iordache Curmeiu tot într'această pricină.
Răsp.: Lei 6 luat pentru că și el au urmat bătae.
Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre.
123. *Ar.:* Lei 15, Dumitru Popa pentru că fiind la tîrla lui un Ghiorghii Ungurian cu vitile amînduror părților și peste cîtăva vreme acel Ungurian ar fi năpăstuit pe un ficior al jăluitorului că au tăet coada epîi Ungurianului.
Răsp.: Lei 15 luat pentru că atunce prin cercetare s'au dovedit că au tăet coada epîi.
Soc.: S'au dovedit după arătare vornic[ului] de Vrance și cinstita vistierie pentru banii ce i-au luat vornicul de Vrance va da hotărîre.
124. *Ar.:* Lei 5, Gavril Rusul pentru că s'au sfădit cu un Vasile Leche ce prășia la popușoi și i-ar fi stricat niște fasole.
Răsp.: Lei 5 luat pentru că au urmat bătae și au împlinit și stricăciune fasolilor.
Soc.: S'au dovedit că jăluitorul au urmat bătae, iar pentru banii luați cinstita vistierie va hotărî.
125. *Ar.:* Lei 5, Iftimi Stănilă pentru o oae ce dedesă în schimbu unui Șarban și dela acela luasă o capră și în primăvară nefătînd capra, i-au dus-o înapoi și ș'au luat oae, așa fiind dela tocmală.
Răsp.: Lei 5 luat pentru că dela sine s'au făcut împlinitoriu.

Soc.: I s'au poroncit jăluitoriului să aducă de fați pe Șarban spre dovedire adevărului pricinii și nu l-au adus. Cinstita vistierie va da hotărîre pentru banii luați de vornic.

126. *Ar.:* Lei 18, tij Iftimi Stănilă pentru că au dat 2 palme unii veri a lui.
Răsp.: Lei 9 luat pentru că au bătut-o și 9 lei au dat bătutei.
Soc.: S'au dovedit întru adevăr că s'au urmat precum arată vornic[ul] de Vrance.

127. *Ar.:* Lei 16, Ioniți Stănilă pentru că ar fi pripus un Oance Ungurian că i-ar fi furat un cal după arătare unui vrăjitoriu.
Răsp.: Lei 16, luat căci s'ar fi dovedit că el au furat calul.
Soc.: Lei 16 să cuvini a da înapoi pentru cuvântu că dacă l-ar fi dovedit că au furat calul, au trebuit să împliniască întâiu păgubașului și pe atâta să ia și gloaba după obiceiul Vranceii.

128. *Ar.:* Lei 8, Simion Dascalu, colacul unui cal al său ce l-au găsit de pripas la vornicie.
Răsp.: Lei 8 luat colacul și pentru că au hrănit calul cu fân.
Soc.: Nu să socotește asupra după ci l-au hrănit cu fân.

129. *Ar.:* Lei 15, Ioan Petre Oance, colacul unii epi ce au găsit-o la vornicie.
Răsp.: Lei 15 luat pentru că 9 luni au hrănit-o cu fân.
Soc.: S'au dovedit că au hrănit-o toată iarna și n'ari cuvânt jăluitorul.

130. *Ar.:* Lei 10, Anghel Bulucbașa pentru că la crăcmă fiind, un frate al sau să sfădă cu crăcmărița și el au dat brânci frăține-său, ca să conțeniască sfada.
Răsp.: Lei 10, luat pentru că i-au spart capul, umplându-l și de sânge.
Soc.: Bătae au urmat jăluitorul, iar pentru banii ce au dat cinstita vistierie va da hotărîre.

131. *Ar.:* Lei 8, preot Neculae, însă 4 lei pentru că s'au sfădit cu un frate al său și 4 lei pentru altă pricină ce au avut cu un cumnat al său pentru un bou.
Răsp.: Lei 4 luat împliniala pe 36 lei ce era dator frăține-său și pricina s'au căutat prin vechilul protopopiei.
Soc.: Fiind luată împlinială, urmează după legiuire.

SATUL NISTOREȘTII

132. *Ar.:* Lei 15, satul pentru 6 stânjini fân, acei obișnuiți a-i da la vornicie, luându-le câte 7 pol lei de stânjîn, iar nu câte 5 lei precum ar fi dat la stolnicul Stîrîian și la alții.
Răsp.: Lei 15 luat după învoiala ce au avut când au vrut satul a să jălui întru aceasta la Stărostie.

- Soc.:* Pricina aceasta a fânului să arată pre largu în urmă la satul Găurile. Cinstita vistierie va da hotărîre.
133. *Ar.:* Lei 11, tij satul pentru 11 chile orzu den anul trecut ce l-au bitermesit ei prin capitan poctii pentru menziluri.
Răsp.: Lei 11 luat după alcătuire ce au avut cu vrâncenii pentru osteniala ce au făcut.
Soc.: Pricina orzului pre largu să arată în urmă la satul Negrileştii şi cinstita vistierie va da hotărîre.
134. *Ar.:* Lei 18, tij satul pentru o cergă ce au dat la vornicie şi nu li s'au plătit.
Răsp.: Au luat câteva cergi şi li-au triimis la Iaş din poroncă.
Soc.: Lei 16 să cuvini să plătească pentru că şi alţi vornici lua cergi de triimite la Iaş dar le plăte, un lucru măsurat.
135. *Ar.:* Lei 26, Sandu Băra i Toader Stroe şi Sandu Răbega pentru că să sfăde Toader Stroe cu un Ştefan Liahul şi cielaţi au sărit să nu-i lasă a să bate.
Răsp.: Lei 20 arată că au luat pentru că cu toţii s'au bătut nepu-tându-să diosăbi vinovăţie unue de a altue.
Soc.: S'au dovedit că au urmat bătae şi cinstita vistierie va hotărî pentru banii ce au luat vornic[ul] de Vrance.
136. *Ar.:* Lei 30, Gavril Nistoroiu pentru o gâlceavă ce au avut cu un Neculai Grosul în pricina unui ban de 6 lei, ci-l schimbă Gavril şi nu-i agiungă 20 parale.
Răsp.: Lei 24 arată că au luat pentru că au urmat bătae cumplită.
Soc.: S'au dovedit că au urmat bătae, iar pentru banii luaţi de vornic de Vrance cinstita vistierie va da hotărîre.
137. *Ar.:* Lei 25, Gheorghii Gogonce sau Gogoriţi pentru că un frate al său anumi Ion Gogoriţi au eşit tâlhar şi l-au năpăstuit că au fost gazdă frăţine-său.
Răsp.: Lei 25 luat, căci au fost adevărată gazdă tâlharilor ducându-le mâncare şi au fost triimis şi la Iaş.
Soc.: Pricină de furtişag fiind, nu să socoteşte urmare dinprotivă a vornic[ului] de Vrance.
138. *Ar.:* Lei 6, Sandu Răbega pentru că s'au sfădit cu Ion Burlacul.
Răsp.: Lei 6 luat pentru că au urmat bătae.
Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre pentru banii luaţi.
139. *Ar.:* Lei 26, Ion Gogoriţi i Vasili Murgu şi Ştefan Mariş pentru că ficiorii lor trecând cu oile pe la un loc ce fusă nişte ȱigani, au găsit o năcovală şi s'au învinovăţit că ar fi furat-o.
Răsp.: Lei 26 luat, pentru că în adevăr arată că nu numai năcovala ce şi alte lucruri de a ȱiganilor au furat şi au fost mari pretenţie den parte ȱiganilor.

Soc.: Pricină de furtişag fiind, va hotărî cinstita vistierie pentru banii luaţi de vornic.

140. *Ar.:* Lei 12, Ion Bătcă pentru un băet al lui căci găsindu-l un Ion Creţul în pădure i-au luat o săcure, apoi mergând Bătcă la Creţul au luat săcure înapoi.

Răsp.: Lei 12 luat pentru că au făcut multă stricăciune în pădure şi tot cu 12 lei s'au învoit şi pentru stricăciune Vrâncii.

Soc.: S'au poroncit jăluitoriului să aducă de faţi pe numitul Creţul spre dovedire adevărului şi nu l-au adus. Cinstita vistierie va da hotărîre.

141. *Ar.:* Lei 5 tij Ion Bătcă pentru că o femei l-au năpăstuit că au ucis un mânzat.

Răsp.: Lei 5 luat pentru că el au deşărtat mânzatul şi cu atâta s'au învoit şi cu femeia.

Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre pentru banii luaţi.

142. *Ar.:* Lei 50, Ioniţi Murgu pentru că un cioban al său au găsit o oae rătăcită şi au tăet-o, spuindu-i şi lui de aceasta. Pe urmă un Dobre Solomon arătându-să de păgubaş s'au învoit cu dânsul şi apoi l-au pârît şi la vornicie.

Răsp.: Lei 50 luat, pentru că nu numai oaea aceia au furat, dar şi alte oi şi pe cât s'au învoit, pe atâta i-au luat şi gloaba după obicei Vrâncii.

Soc.: Pricină de furtişag fiind, va da hotărîre cinstita vistierie.

SĂCĂTURA VĂSÎIULUI

143. *Ar.:* Lei 10, satul pentru 4 stânjini fân acei obiţnuţi a da la vornicie, luându-le însă câte 7 pol lei de stânjîn, iar nu câte 5 lei precum au dat la stolnic Stiriian.

Răsp.: Lei 10 luat, după învoiala ce au făcut când au vrut vrâncenii a să jălui la Stărostie.

Soc.: Pricina fânului pre largu să arată la satul Găurili den urmă şi cinstita vistierie va da hotărîre.

144. *Ar.:* Lei 6, tij satul pentru 6 chile orzu din anul trecut, ce l-au bitermesit cu capitan poştii pentru menziluri.

Răsp.: Lei 6 luat după alcătuire ce au avut când au sfârşit tocimala cu bitirmegiu.

Soc.: Pricina orzului să arată pre largu în urmă la satul Negrileştii şi cinstita vistierie va da hotărîre.

145. *Ar.:* Lei 4, tij satul pentru nemesnicie bez 8 lei daţ, acei obiţnuţi.

Răsp.: Lei 4 luat, căci ar fi avut să dă 12 lei, iar nu 8 lei.

Soc.: Lei 4 să-i de înapoi, căci s'au dovedit că numai 8 lei au avut a da satul.

146. *Ar.:* Lei 45, Ștefan Jăchiian pentru că o fată ar fi furat 24 lei și să pripune să fi dat fata banii la femeia jăluitoriului și cum că prin cercetare stolnicului Stiriian de mai nainte să sfârșisă această pricină. Apoi la acest vornic de Vrance iarăși au născut.
Răsp.: Lei 24 arată că au luat, pentru că stolnicul Stiriian nu dovedisă adevărul, iar acum de cătră dânsul s'au dovedit că au fost furat banii, plătind și păgubașului paguba.
Soc.: Și la cercetare de acum s'au dovedit că au fost furat acei bani. Rămâne ca pentru banii luați de vornic[ul] de Vrance să dea hotărîre cinstita vistierie.
147. *Ar.:* Lei 16, Dumitru Păun pentru că un nepot al său i-au bătut pe un ficior al său și jăluindu-să la vornicie aş afla dreptate, l-au învinovătit tot pe dânsul.
Răsp.: Arată vornic[ul] de Vrance că nimic nu știe de pricina aceasta, nici că să fi luat vreun ban gloabă.
Soc.: S'au poroncit jăluitoriului să aducă dovadă întru această și n'au adus.
148. *Ar.:* Lei 12, Ion Barbu pentru pripus că ar fi spart o casă a unui Crîste Istrate de unde perisă niște bani și după cîtă cercetare și bătae au suferit nu s'au dovedit de vinovat.
Răsp.: Lei 12 luat, fiind mari pripus asupra lui că el să fi spart casa și că de bună voe lui au dat banii aceștie ca să scapi de la închisoare.
Soc.: Lei 12 să cuvini a-i da înapoi pentru că după ce i-au urmat toată cercetările și bătându-l și ținându-l la închisoare și nu s'au dovedit de vinovat, apoi nu trebuia să-l globească.
149. *Ar.:* Lei 21, Ion Pârlog pentru că au mersu la o femei ca să-i scoată afară la dânsul pe o nepoată a ei.
Răsp.: Lei 20, luat pentru că însuș mama numitului prinzându-l cu femeia aceia, l-au dat în giudecată.
Soc.: Pentru banii ce au luat vornic[ul] de Vrance va hotărî cinstita vistierie.
150. *Ar.:* Lei 20, Stan Iuga ce au fost nemesnic satului pentru că au cercetat niște femei în pricină că au scos o fată la un flăcău.
Răsp.: Lei 17 luat pentru că dela sine cerceta pricini și lua gloabe precum și dela acele femei cerè gloabă.
Soc.: Pentru banii luați de vornic, cinstita vistierie va da hotărîre.
151. *Ar.:* Lei 12, tij Stan Iuga, căci o oae ce o dusă la stolnic Stiriian de pripas, i-au vîndut-o lui și rămăsese a sa.
Răsp.: Lei 5, arată că au luat pentru că n'au cumpărat-o dela stolnicul Stiriian și păgubașul au găsit-o în târla lui și au luat-o.
Soc.: S'au întrebat pe stolnic[ul] Stiriian și au arătat că nu știe să-i fi vîndut jăluitoriului oaea.

152. *Ar.:* Lei 12, tij Stan Iuga pentru că fiind un flăcău strein l-au cercetat și l-au oprit pân' s'au îndreptat.
Răsp.: Lei 9 arată că au luat pentru că dela sineș legând pe acel flăcău, i-au fost luat 12 lei și pe urmă i-au împlinit.
Soc.: Cinstita vistierie va hotărî pentru banii luați de vornic.
153. *Ar.:* Lei 26, tij Stan Iuga pentru un Andrii, ficiorul Savii ce voia a să însura în satul Poiana și s'ar fi sfădit cu acel flăcău, zicându-i să să cunune în satul lor Văsăiu, iar nu în Poiană.
Răsp.: Lei 23 arată că au luat pentru că au dat 2 palme fratelui miresii, vârsînd și bucatili ci era gătite pentru nuntă și alte supărări, făcând; apoi cunoscându-și greșala au plătit bucatile.
Soc.: S'au dovedit urmare jăluitoriului precum arată vornic[ul] de Vrancea, dar pentru banii ce au luat dela jăluitor cinstita vistierie va da hotărîre.
154. *Ar.:* Lei 25, tij Stan Iuga pentru că la socoteala banilor ce i-au tras satul, rămăsă a da satului 25 lei, din cari satul i-au ertat 10 lei.
Răsp.: Lei 25 luat spre vighere și a altor nemesnici de a nu mai mânca bani de ai satului.
Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre.
155. *Ar.:* Lei 25, Radul Jăchiian pentru că s'ar fi sfădit cu un Luca Popii și cu Ion Barbu, dând și 2 palme lui Ion Barbu.
Răsp.: Lei 24 luat pentru că au urmat îndestulă bătae.
Soc.: Cinstita vistierie va hotărî pentru banii luați.

SATUL POIANA

156. *Ar.:* Lei 22, satul pentru 9 stânjini fân acei obișnuiți a-i da la vornicie, luându-le câte 7 pol lei de stânjîn, iar nu câte 5 lei precum ar fi dat la stolnic Toma Stiriian.
Răsp.: Lei 22 luat după învoiala ce au avut când au vrut vrâncenii a să jălui la Stărostie.
Soc.: Pricina fânului să arată pre largu în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.
157. *Ar.:* Lei 15 tij satul pentru 15 chile orzu den anul trecut bitirmesit cu capitan poctii pentru menziluri.
Răsp.: Lei 15, luat după alcătuire ce au avut cu vrâncenii când au sfârșit tocmelile și au făcut zapisăle.
Soc.: Pricina orzului să arată pre largu în urmă la satul Negrileștii și cinstita vistierie va da hotărîre.
158. *Ar.:* Lei 20, tij satul pentru o cergă ci au dat la vornicie și nu li s'au plătit.
Răsp.: Au luat câteva cergi de li-au triimis la Iaș.

Soc.: Lei 17 să cuvini a plăti îndestul fiind acest preț, pentru că și alți vornici luând cergi le plăte.

159. *Ar.:* Lei 28, tij satul pentru 28 cai ce au adus fân la vornicie afară de fânul obișnuit a-l da.

Răsp.: Arată că au adus maldăr după obicei, precum aduc și alte sate.

Soc.: S'au dovedit că au adus maldăr verdi și obiceiul urmează să aducă maldăr pentru caii vornicii și alți cai ce să tâmplă.

160. *Ar.:* Lei 17, Ion Lăcătușul pentru o pungă deșartă ce au găsit la rădăcina unui copaci, pe care pungă o fată a numitului ar fi dat-o unui țigan și dela țiganul acela văzându-o niște ursari, s'au făcut cunoscători pungi și făcând pretenții că au avut bani l-au îndatorit vornicul de Vrance de au dat 17 ursarilor și asemenea au luat și vornicul de Vrance.

Răsp.: Lei 17 luat căci pretenție ursarilor era de 30 lei și s'au învoit de li-au dat 17 lei și tot 17 lei au luat și vornicul după obiceiul Vrancei.

Soc.: S'au dovedit că jăluitoarii s'au învoit cu ursarii pe 17 lei și dar vornicul de Vrance n'au eșit din obicei ce să păzăște în Vrance.

161. *Ar.:* Lei 28, Macovei Tuvene pentru că s'au luat un băet a lui cu un băet a lui Toma Borde și s'au tras de păr.

Răsp.: Lei 28 luat pentru că era flăcăi și flăcăul jăluitoarii au bătut pe ficiorul Tomii, cari lăsind oile s'au pricinuit multă păgubire.

Soc.: Cinstita vistierie pentru banii luați va da hotărîre precum să va socoti.

162. *Ar.:* Lei 10, Anghel Hușcă pentru că un ficior al său au dat pe o fată afară din horă.

Răsp.: Lei 10 luat după pretenție tatălui fetei pentru necinste ci i-au făcut.

Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre pentru banii luați.

163. *Ar.:* Lei 30, Iane Grosul arătând că el fiind sutaș cu 16 culegători s'au întovărășit și cu un oltean cari și acela ave ai săi culegători, la o vie a unui boer din Țara Munteniască și după ci au cules și au călcat vinul cel albu ar fi mersu la stăpânul vii și arătând că el nu mai poate să șază, i-au plătit 60 lei, den care 30 lei ar fi dat olteanului și 30 lei i-au rămas lui. Pe urmă viind acel oltian și arătând la vornicie, l-au îndatorit de au dat 17 lei olteanului.

Răsp.: Lei 17 arată că au luat pentru că jăluitoarii acesta Iani Grosul au [luat] 34 lei fără știre olteanului și au fugit, după care luându-să și găsindu-l în Vrance, l-au tras în giudecată și l-au dovedit că au furat 34 lei și așa au dat 17 lei olteanului și 17 lei i-au luat el după obiceiul Vrancei.

Soc.: Pricina s'au dovedit după arătare vornicului de Vrance.

164. *Ar.:* Lei 14, Toader Danțiș pentru că un Pavăl Stoian mergând pe câmp ș'au găsit un câini mîncându-l alți câini între cari ar fi fost și

un câini a jăluitoriului Toader și sărind să-ș scoată câinile, acest câini a lui Danțiș l-au mușcat și au fost îndatorit de vornicul de Vrance de au dat 5 lei lui Pavăl Staicu, mușcatului de câini și i-au luat și gloaba arătată.

Răsp.: Lei 11 arată că au luat pentru că acel câini era cu rău nărav de mușca oamenii și nu-l ținē în pază și așa s'au învoit ei de au dat 5 lei acelui mușcat de câini și să-i are și 2 pogoani loc, cari s'au socotit 6 lei și cu 5 lei bani fac 11 lei. Așa i-au luat și gloaba pre obiceiul Vrâncii.

Soc.: S'au dovedit că întru acest chip s'au învoit cu Pavăl Staicu precum arată vornicul de Vrancea și pentru banii luați de vornic, precum va hotărî cinstita vistierie.

165. *Ar.:* Lei 21, Niagul Hușcă pentru pripus că ar fi furat un topor a lui Iane Grosu și nu s'ar fi dovedit de vinovat.

Răsp.: Lei 20 arată că au luat dela Anghel Hușcă iar nu dela Niagul pentru că Anghel și toporul ar fi furat și niște găini.

Soc.: Pricină de furtișag fiind, va hotărî cinstita vistierie pentru banii luați.

166. *Ar.:* Lei 16, Anghel Hușcă tot în pricina toporului lui Iane Grosul supt cuvântu că di ci nu i l-au plătit după hotărîre ci-i dedesă.

Răsp.: Lei 16 luat arătând că nu pentru topor, ci pentru că-i spărsăsă căsoae lui Iani Grosul de cătră cari era apucat a plăti vr'o 600 lei paguba a niște popușoi și altili.

Soc.: S'au dat poroncă jăluitoriului să aducă fați pe Iani Grosul spre dovedire adevărului și nu l-au adus. Cinstita vistierie va da hotărîre pentru banii luați de vornicul Vrâncii.

167. *Ar.:* Lei 12, Iane Grosul pentru că ș'au bătut femeia pentru pricină din casă.

Răsp.: Lei 10 luat pentru că au bătut pe soacră-sa.

Soc.: S'au dovedit că au dat brânci soacră-sa. Rămâni pentru banii luați de vornicul de Vrance a hotărî cinstita vistierie.

168. *Ar.:* Lei 23, Vasili Epuri pentru că mergând cu oile saigiilor la Țarigrad împreună cu alți 4 tovarăș, s'au furat 25 lei dela un tovarăș din acie și pripuind asupra lui prin giudecata stolnicului Stiriiian l-au îndatorit de au plătit 23 lei și el prelungind cu dare acestor bani l-au tras și la căpitan Dimitrii Carage și împlinind banii arătați i-au dat păgubașului, luându și gloaba arătată și pentru că și la stolnicul Stiriiian ar fi dat asemenea, să socotești asuprit cu 2 gloabe.

Răsp.: Lei 23 luat pentru că s'au dovedit că i-au furat banii acelui tovarăș a lui și la stolnic Stiriiian n'au luat pricina sfârșit, iar căpitanul Dimitru au făcut împlinire și după obiceiul Vrâncii, atâta i-au luat și gloaba.

Soc.: I s'au zis jăluitoriului ca dacă va aduce adevărinți de la stolnicul Stiriiian că au dat tot înpricina aceasta 23 lei, apoi acest vornic de Vrance

să-i de înapoi banii, nefiind cu dreptul să i să ia globi doi vornici de Vrance pentru o pricină, *ci împlinială pute a-i lua*¹⁾.

SATUL NĂRUJA

169. *Ar.:* Lei 22, satul pentru 9 stânjini fîn, acei obișnuiți a da la vornicie luându-le câte 7 pol lei de stânjîn, iar nu câte 5 lei precum au luat dela stolnicul Stiriian.
Răsp.: Lei 22 luat după învoială, când au vrut vrâncenii a să jălui la Stărostie întru aceasta.
Soc.: Pricina fânului să arată în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.
170. *Ar.:* Lei 15, tij satul pentru 15 chile orzu din anul trecut betermesit cu căpitan poctii pentru menziluri.
Răsp.: Lei 15 luat după alcătuire ce au avut cu vrâncenii, când au sfârșit tocmelile.
Soc.: Pricina orzului să arată pre largu în urmă la satul Negrileştii și cinstita vistierie va da hotărîre.
171. *Ar.:* Lei 19, tij satul pentru o cergă ce au dat la vornicie și nu li-au plătit.
Răsp.: Au luat câteva cergi din Vrance de li-au triimis la Iaș.
Soc.: Lei 16 să cuvini a da, destul socotindu-să prețul, căci și alți vornici de Vrance luând cergi, li-au plătit.
172. *Ar.:* Lei 26, Apost. Bălan pentru că ciobanii lui, umblând cu oile în munte au găsit pe un om din Nerej tăind lemni de covăți și ciobanii vrând să ia trăsura un topor, acela n'au vrut să dă și așa înbrâncindu-să s'au tăet covătariul la o mână, care jăluindu-să au pus la închisoare pe ciobani și așa s'au învoit dând covătariului 20 lei.
Răsp.: Lei 26 luat pentru că ciobanii au bătut cumplit pe omul din Nerej tăindu-l și la o mână și apoi și la plăeșii ce au triimis să-i rîdice s'au împotrivit. La ce de pe urmă, prin iconomul Șarban s'au învoit pre cât li-au luat și gloaba după obiceiul Vrâncii.
Soc.: Pricina s'au dovedit după arătarea vornicului de Vrancea și dar nu să socotești eșit din obiceiul păzit în Vrancea.

SATUL TULNICII

173. *Ar.:* Lei 48, satul pentru 8 stânjini fân acei obișnuiți a da la vornicie plătindu-i câte 11 lei iar nu câte 5 lei precum au plătit la stolnicul Stiriian.

¹⁾ adăogit cu aceeași cerneală de același scriitor.

Răsp.: Lei 48 luasă dar zice că li-ar fi dat înapoi acei dela 7 pol lei în sus pân' la 11 lei.

Soc.: Lei 28, dacă nu-i va fi dat înapoi precum arată vornicul de Vrance, apoi să-i dă și pentru cei câte 2 pol lei luați mai mult peste 5 lei va rămâne după hotărîrea cinstitei vistierii.

174. *Ar.:* Lei 18, tij satul pentru o cergă ce au dat la vornicii și n'au luat plată.

Răsp.: Au luat câteva cergi din Vrancea și li-au triimis la Iaș, având poroncă.

Soc.: Lei 16 să plătească, destul fiind acest preț, căci și alți vornici de Vrance au luat cergi, dar li-au plătit.

175. *Ar.:* Lei 2, tij satul, banii nemesnicii bez. 14 acei obișnuiți pe cari i-au și dat.

Răsp.: Lei 16 luat precum ar fi dat și la alți vornici de Vrance.

Soc.: Lei 2 să dă înapoi căci la alți vornici de Vrance s'au dovedit că n'au dat mai mult de 14 lei.

176. *Ar.:* Lei 32, Luca Năstasă pentru că ar fi dat brânci unui mocan.

Răsp.: Lei 16 luat pentru că l-au bătut cumplit.

Soc.: S'au zis jăluitoriului să aducă pe acel mocan ce i-au dat brânci să mărturisască adevărul și nu l-au adus.

177. *Ar.:* Lei 80, Ion Băznă și Niagul Baciului pentru un pripus cu niște femei, ci vină dela iarmarocul Sovejii.

Răsp.: Lei 80 luat pentru că însuș femeile lor i-au prinsu în țarină cu femeile acele și multă pretenții au urmat.

Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre pentru banii luați.

178. *Ar.:* Lei 30, Andrieș Desagă pentru că au dat brânci unei femei în pricina ce au urmat pentru niște scânduri.

Răsp.: Lei 30 luat pentru că jăluitoriul au furat niște scânduri a lui Ion Băznă și au bătut și pe femeia aceea.

Soc.: Urmare de cătră jăluitor s'au făcut precum arată vornicul de Vrancea, dar pentru banii luați dela jăluitor, cinstita vistierie va hotărî.

179. *Ar.:* Lei 7, Ion Vămeșoi pentru că au găsit un roiu în pădure și pârându-l un Stan Borcan cum că el l-au găsit mai întâiu și au fost însămnat, și copaciul.

Răsp.: Lei 5 arată că au luat pentru că el dacă au văzut copaciul însămnat nu pută să-l ia și așa să socotești de furat.

Soc.: Lei 5 să cuvini a da înapoi, neputându-să învinovați pe jăluitor numai pentru că au văzut sămn, fiind lucru în pădure și pută să-l ia alții.

180. *Ar.:* Lei 6, Pavăl Desagă pațir, arată că au slujit 2 săptămâni la zapcii ce să rânduisă spre împlinire banilor rămășiților de bir din vreme stolnic Stiriian și nu i-au ținut în samă, ce i-au luat bani pe rânduri.

Răsp.: Lei 4 arată că au luat pentru că ar fi fost dat de săritură.

Soc.: Lei 4 să cuvini a-i da înapoi pentru că ei au slujit pentru bani de bir.

SATUL COZA

181. *Ar.:* Lei 50, Nicolae Latul pentru că o fată a lui Ion Necoară au căzut belé unui ficior a lui, zicând că au făcut-o îngreunată și că să o ia de soție și așa intrând pricina în cercetare vor[nicie], până a nu să da sfârșit cercetări au fugit fata în Țara Ungurească.

Răsp.: Lei 34 luat arătând că fără să știe de această pricină însuș nemesnicul satului i-au triimis acești bani, dar în urmă au aflat pricina că ficiorul lui Nicolae Latul era însurat și avé și doi copii și îngur-luindu-să cu ace fată, au făcut-o îngreunată și vre să-ș lepede femeia și să o ia pe dânsa și așa nemesnicu cu sătenii au pus la cale pricina precum să arată mai sus.

Soc.: In cuget curat au încredințat vorn. de Vrance că pricina au urmat întocmai precum arată adecă fără să știe de pricină. Insuș nemesnicul i-au triimis arătații bani. Așa dar după ci vor[ni]c de Vrance n'au silnicit și n'au știut de pricină și banii i-au triimis nemesnicul, nu să poate socoti urmare den protivă.

182. *Ar.:* Lei 18, gloabă dela 7 oameni în pricina a niște scânduri, ce s'ar fi năpăstuit că li-au furat a unui neguțitor dela Căpotești sau Băloțești.

Răsp.: Lei 16 arată că au luat pentru că s'au dovedit că li-au furat.

Soc.: S'au dat poroncă la mâna jăluitoilor să aducă pe acel neguțitor întru înfătoșare și nu l-au adus. Și pricina fiind de furtișag cinstita vistierie va hotărî pentru banii ce au luat dela jăluitoir.

183. *Ar.:* Lei 6, Vasili Halici plăeș ce au slujit 2 săptămâni la zapcii ce să rându[isă] spre împlinire banilor birului și nu i-au ținut în samă rândurile.

Răsp.: Lei 4 luat precum lua dela toț pentru că au fost dat de săritură.

Soc.: Lei 4 să cuvini a da înapoi, căci jăluitoir au slujit den poroncă la acei zapcii.

SATUL COLACUL

184. *Ar.:* Lei 2, satul pentru un stânjin fân, acei obișnuiți a da la vornicie peste 5 lei ci au dat la stolnic Stiriian.

Răsp.: Lei 2 luat după învoiala ce au avut cu vrâncenii când au vrut să să jăluiască la Stărostie.

Soc.: Pricina fânului pre largu să arată în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.

185. *Ar.:* Lei 6, tij satul pentru 6 chile orzu din anul trecut ce l-au bitermesit cu căpitan[ul] poței pentru menziluri.

Răsp.: Lei 6 luat după alcătuire ce au avut când au sfârșit tocmai și zapisăli cu bitirmegii.

Soc.: Pricina orzului să arată pre largu în urmă la satul Negrileștii și cinstita vistierie va da hotărîre.

186. *Ar.:* Lei 18, tij satul pentru o cergă ce au dat și nu li s'au plătit.

Răsp.: Arată că au luat câteva cergi de li-au triumis la Iaș.

Soc.: Lei 16 să cuvini să plătească căci și alți vornici luând cergi, le plăte.

187. *Ar.:* Lei 6, tij satul pentru nemesnicie bez 7 lei ce au dat acei obișnuți.

Răsp.: Lei 7 numai ar fi luat.

Soc.: Lei 6 să cuvine să de înapoi căci au încredințat satul că au dat precum arată ei.

188. *Ar.:* Lei 29, Stoica Andrei pentru pripus că ar fi avut a face cu o femei.

Răsp.: Lei 15 arată că au luat pentru că căpitani de Odobești, în Odobești fiind jăluitor[ul], l-au prins cu o femei și-i cerè 80 lei gloabă și după a lui rugămintă, mijlocind, au dat numai 8 lei.

Soc.: Pricina s'au dovedit după arătare vornic[ului] de Vrancea, dar pentru banii ce au luat vornic[ul] de Vrance cinstita vistierie va hotărî.

189. *Ar.:* Lei 10, tij el pentru că au suduit pe un om la nuntă.

Răsp.: Lei 15 luat pentru că întrând în casă, undi era nunta au stânsu lumânare și au bătut pe un om.

Soc.: Precum arată vornic[ul] de Vrance așa au fost, dar pentru banii ce au luat cinstita vistierie va hotărî.

190. *Ar.:* Lei 13, Ion Andrei pentru că ș'au bătut femeia pentru pricini den casă și alte pripusuri.

Răsp.: Lei 7 arată că au luat pentru că ș'au bătut femeia încât au pierdut pruncul, fiind îngreunată.

Soc.: Lei 7 să cuvini a da banii înapoi.

191. *Ar.:* Lei 13, Radul Codiță pentru că ar fi despărțit dela bătae pe doi ficiori a preotului.

Răsp.: Lei 12 luat pentru că însuș au urmat bătaea ficiorilor preotului.

Soc.: Dovadă asupra aceștii pricini nici de către o parte n'au fost de credinți. Rămâni a hotărî cinstita vistierie.

192. *Ar.:* Lei 8, Nicolae Popa pentru că dând o palmă femei lui, au sărit socru-său să o scoați și el l-au luat și l-au pus pe laviți.

Răsp.: Lei 8 luat căci au bătut pe socru său, făcând mare pretenție.

Soc.: S'au dovedit că jăluitor[ul] au bătut pe socru-său, iar pentru banii ce au luat, cinstita vistierie va hotărî.

SATUL PĂULEȘTII

193. *Ar.:* Lei 15, satul pentru 6 stânjini fân, acei obișnuiți a da la vornicie, luându-li câte 7 pol lei pe stânjîn, iar nu câte 5 lei precum au dat la stolnic Steriian.
Răsp.: Lei 15 luat, după învoiala ce au avut când au vrut a să jălui vrâncenii la stărostie.
Soc.: Pricina fânului să arată pre largu în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.
194. *Ar.:* Lei 11, tij satul pentru 11 chili orzu din anul trecut, ce l-au bitirmisit cu capitan poții pentru menzîluri.
Răsp.: Lei 11 luat, după alcătuire ce au avut, la sfârșitul tocmelii și la facire zapisălor.
Soc.: Pricina orzului pre largu să arată în urmă la satul Negrileștii și cinstita vistierie va da hotărîre.
195. *Ar.:* Lei 12, tij satul banii nemesnicii bez 12 dați, acei obișnuiți.
Răsp.: Lei 12 arată că au luat, iar nu 24 lei.
Soc.: Lei 12 să de înapoi, după încredințare ce au făcut sătenii că au dat în 2 rînduri câte 12 lei.
196. *Ar.:* Lei 17, Ion Poenariul pentru un băet al său ce au dat brânci den podul morii altui băet a lui Lazar Șălariul și ș'au sclintit o mână.
Răsp.: Lei 16 luat căci n'au fost băet, ci flăcău și dând brânci celuelalt i s'au rupt mîna și pe atîta s'au învoit și cu bolnavu.
Soc.: După obiceiul ce să păzăște în Vrance au urmat vornic[ul] de Vrance.
197. *Ar.:* Lei 42, Ion Holteiu pentru că alt flăcău anumi Ion a Protesii l-au prinsu cu o fată țîindu-o de mână.
Răsp.: Lei 40 luat pentru că jăluitor[ul] au bătut pe frătii fetei vrînd să-l și îngiunghie.
Soc.: S'au dovedit că jăluitor[ul] au urmat bătae, dar pentru banii ce au luat vornic[ul] de Vrance, cinstita vistierie va hotărîre (sic).
198. *Ar.:* Lei 20, Ion a Preotesii pentru că l-au învinovățit că au bătut pe Ion Popa tot în pricina de mai sus.
Răsp.: Lei 20 luat pentru că l-au bătut pe Ion Popa umplându-l și de sânge.
Soc.: Bătae s'au dovedit că au urmat jăluitor[ul], dar pentru banii dați vornicului de Vrance, cinstita vistierie va hotărî.
199. *Ar.:* Lei 24, Matei Popa pentru că au dat brânci unii femei anume Vasilca.
Răsp.: Lei 24 luat pentru că au bătut pe ace femei.
Soc.: Cinstita vistierie pentru banii luat va hotărî.

200. *Ar.:* Lei 10, Vasili Cherciu pentru că un băet a lui au lovit cu un băț pe o fată.
Răsp.: Lei 10 luat arătând că au bătut pe fată și i-au luat și zgarda dela gât.
Soc.: Cinstita vistierie va hotărî pentru bani.
201. *Ar.:* Lei 6, Vasilca Vădana pentru o părechi pistoali vechi și o țăvi de pistol ci s'au găsit la dânsa.
Răsp.: Au arătat că n'are nici o știință de această pricină.
Soc.: Lei 6 să-i plătească, căci femeia prin giurământ au încredințat că i-au dat.
202. *Ar.:* Lei 26, Toma Cherciu pentru că s'ar fi înbrâncit un cioban al său cu altul de pe un hat în țarină și osăbit, pentru că s'au sfădit și cu un diiacon Vasile.
Răsp.: Lei 26 luat pentru că au urmat bătae și pe diiacon l-au nicinstit cu sudălmi.
Soc.: Cinstita vistierie va da hotărîre pentru bani.
203. *Ar.:* Lei 10, Toader Gročan pentru o căciulă, căci viind dela iar-maroc Sovejii să bătē 2 oameni și viind și un preot den Tulnici, i-au dispărțit și ș'au pierdut căciula.
Răsp.: Lei 10 luat pentru că au bătut însuș jăluitor[ul] pe sovejan, luându-i și căciula și pe urmă s'au găsit căciula la dânsul, ascunsă.
Soc.: Pentru banii luat, cinstita vistierie va hotărî.
204. *Ar.:* Lei 50, Niță Săcăluș pentru că o fată a Mariei Bărbărăcioai ar fi căzut năpaste unui cioban al său și pârîndu-l muma fetei la vornic, l-au globit.
Răsp.: Lei 40 luat pentru că ciobanu au fost avut a face cu o cumnată a lui și simțind mama fetii l-au pârît, iar el fugind i-au luat vornic[ul] o vacă pe cari apoi au scos-o Niță Săcăluș cu 40 lei.
Soc.: Pricina au urmat precum arată vornic[ul] de Vrance, dar pentru banii luat de vornic, cinstita vistierie va hotărî.
205. *Ar.:* Lei 16, tij Niți Săcăluș pentru o încredințare a unui mărturii a vrâncenilor dată la mâna numitului Săcăluș în pricina a niște vite cu care la giudecata stărostii nu s'ar fi agiutat.
Răsp.: Lei 16 luat căci văzînd mărturie dată de cătră vrânceni, după rânduială au adevărit-o și așa pentru adevărire de bună voe i-au dat jăluitor[ul] acei bani.
Soc.: Au înfătoșat jăluitor[ul] mărturie aceia, cari s'au văzut iscălită de mulți vrânceni și încredințată de vornic[ul] de Vrance[a], după rânduială.
206. *Ar.:* Lei 22, Sandu Cherciu pentru că au tras zălog dela un Gheorghii Ungurian pentru bani de bir și acela nedându-l s'au înbrâncit.
Răsp.: Lei 20 luat căci au urmat îndestulă bătae.

Soc.: Bătae au urmat jăluitar[ul], iar pentru banii daț vornic[ului], cinstita vistierie va hotărî.

207. *Ar.:* Lei 5, Apost Beșa pentru că ar fi găsit la dânsul o țavă de pistol.
Răsp.: Lei 5 luat, căci purtările lui era în prepuș și nici cheazășie nu ș'au putut da de om bun.
Soc.: Cinstita vistierie va hotărî.

SATUL PURCEI

208. *Ar.:* Lei 7, satul pentru 3 stânjini fân, acei obicinuiț a da la vornic[ie] plătindu-l câte 7 pol lei pe stânjin, iar nu câte 5 lei precum au plătit la stolnic Steriian.
Răsp.: Lei 7 luat după învoiala ce au avut când au vrut vrâncenii să jăluiască întru aceasta la stărostie.
Soc.: Pricina fânului pre largu să arată în urmă la satul Găurile și cinstita vistierie va da hotărîre.
209. *Ar.:* Lei 4, tij satul pentru 4 chile orzu den anul trecut ce l-au bitirmesit cu capitan poctii.
Răsp.: Lei 4, luat după alcătuire ce au avut când au sfârșit tocma la cu bitirmegii și au făcut zapisile.
Soc.: Pricina orzului prea largu să arată în urmă la satul Negrileștii și cinstita vistierie va da hotărîre.
210. *Ar.:* Lei 6, tij satul pentru 2 cară lemne ce au dus la Focșani la școala unde învața copii vor[ni]c[ului] de Vrance.
Răsp.: Pentru alte faceri de bini au dus la Focșani acele 2 cară lemni.
Soc.: Lei 4 să plătească.
211. *Ar.:* Lei 6, pentru un panțir ce au slujit la zapcii întru împlinire rămașiturilor de banii birului și nu i-au ținut în samă rândurile.
Răsp.: Lei 4 luat căci au fost dat de săritură pe o săptămână și la slujba vornic[iei] n'au venit 2 rânduri.
Soc.: Lei 4 să plătească căci prin giurământ au încredințat că panțirul au slujit la zapcii.
212. *Ar.:* Lei 20, Sandul nemesnicul pentru că un Dumitru, vataf de panțiri l-au pârît la vornicie că l-au bătut și că numai s'ar fi sfădit.
Răsp.: Lei 20 luat pentru că au bătut pe vataf de panțiri.
Soc.: Au arătat și vataf de panțiri că au suferit bătae dela nemesnic și pentru banii daț vornic[ului] de Vrance, cinstita vistierie va da hotărîre.
213. *Ar.:* Lei 11, Manta Sfârle pentru o pricină ce au avut cu un Simion Necola înaintea stolnicului Steriian și să sfârșisă pricina. Apoi la acest vornic de Vrance deschizându-să iarăș pricina, l-au îndatorit de au dat aceleia 2 oi, luându-i și gloaba.

Răsp.: Lei 10 luat, căci s'au dovedit că jăluitar[ul] au furat oile.

Soc.: Pricină de furtişag fiind, n'au eşit vornicul de Vrance din obiceiul ce să păzăşte în Vrance.

214. *Ar.:* Lei 21, Ioniţi Năstasă, ce au fost nemesnic satului, arată că după pretenţie sătenilor făcându-i socoteală de banii ce au strânsu din sat, l-ar fi scos datoriu cu 45 lei şi mai în urmă i-ar fi ertat satul.

Răsp.: Lei 20 luat pentru că au fost mâncat banii satului şi spre veghere şi altora, i-au luat acei bani.

Soc.: S'au dovedit că au fost datoriu satului numit nemesnic, dar pentru banii ce au dat vornicului de Vrance cinstita vistierie va hotărî.

215. *Ar.:* Lei 7, Pavăl sin Ioniţi Năstasă pentru că s'au sfădit cu un cumnat al său în pricina unui cal.

Răsp.: Lei 6 luat căci l-au bătut.

Soc.: Cinstita vistierie va hotărî pentru bani ce au dat jăluitar[ul].

216. *Ar.:* Lei 8, Toader Sfârle pentru că un panţir a vorniciei l-au pârît că s'au sfădit cu un Ion Grigoraş.

Răsp.: Lei 8 luat. Asemene au urmat bătai.

Soc.: Cinstita [vistierie] va hotărî pentru banii ce au dat jăluitar[ul].

217. *Ar.:* Lei 12, Petre Bădaş pentru că un uncheş Nicolae Bululete s'au jăluit că l-ar fi suduit şi ar fi învăţat şi pe un Ion Giaboc de au bătut şi pe o fată a lui Bululete.

Răsp.: Lei 10 luat după vinovăţie ce s'au dovedit atunce, iar acum nu-ş poate aduce aminte bine în ce chip au urmat pricina.

Soc.: S'au poroncit jăluitarului să aducă dovadă în pricină şi n'au adus nici o dovadă alta decât arătare lui. Cinstita vistierie va da hotărîre pentru banii daţi vornicului de Vrance.

218. *Ar.:* Lei 12, Ion Giaboc tot întru această pricină s'ar fi globit.

Răsp.: Lei 10 luat pentru că jăluitarul au bătut pe o fată a lui Bululete.

Soc.: Jăluitarul au urmat bătae fetei lui Bululete şi pentru banii daţi vornicului de Vrance cinstita vistierie va da hotărîre.

219. *Ar.:* Lei 10, tij Petre Bădaş pentru că Neculai Bululete l-au pârît că l-au suduit.

Răsp.: Arată că afară de pricina ce să însămnează mai sus n'au mai fost, nici n'au mai globit.

Soc.: S'au zis jăluitarului să de dovadă şi nici o dovadă n'au dat.

220. *Ar.:* Lei 10, tij Ion Giaboc pentru că nemesnic i-ar fi luat o bondă zăloc (sic) pentru un leu şi cerându-ş bonda s'ar fi sfădit zicând cătră nemesnic că mai sint şi alţii a li lua sama.

Răsp.: Lei 8 luat pentru că au bătut pe nemesnic şi apoi în urmă s'au învoit cu nemesnic pe 8 lei.

Soc.: Pricina au urmat după arătare vornicului de Vrance dar pentru banii luați de *pârîtu* vornic, cinstita vistierie va da hotărîre.

221. *Ar.:* Lei 5, satul pentru o cergă ce au dat la vornicie împreună cu alte sate și nu li s'au plătit puindu-i ei în cislă.

Răsp.: Au luat câteva cergi de pre la câteva sate de li-au triimis la Iaș.

Soc.: Lei 5 să plătiască căci și alți vornici de Vrance luând cergi de triimite la Iaș le plăte ca un lucru măsurat.

Aceste fiind arătările lăcuitorilor și răspunsurile vornic[ului] de Vrance și aceste fiind dovedirile precum și socotința stărostiei să dă în mâna lăcuitorilor, lângă care s'au alăturat și osăbită înștiințare către cinstita vistierie.

827, Octomvrie 16.

IOAN LUCA
vornic

BELDIMAN¹⁾
spătar

¹⁾ Erau amblii staroști și în 9 Iulie 827. V. Arh. St. Iași. Tr. 251, cp. 275. dos. 162, fila 4.

	Lei
N. IORGA. Comemorarea lui Francesco Petrarca	20.—
N. IORGA. Un boier de provincie în timpul Eteriei și Reg. Organic.	10.—
Păr. H. INGIGIAN. Mărturii armenesti despre Valahia și Moldova.	35.—
G-ral R. ROSETTI. Rapoarte daneze asupra războiului din 1877—1878	10.—

TOMUL X (1929):

400.—

G-ral R. ROSETTI. Câteva săbii ale lui Constantin Brâncoveanu	15.—
CL. ISOPESCU. Documenti inediti della fine del Cinquecento.	70.—
N. BĂNESCU. Acte venețiene privitoare la urmașii lui Petru-Vodă Șchiopul.	60.—
G. SOFRONIE. Principiul naționalităților în Dreptul internațional public.	100.—
N. IORGA. Originea moldoveană a lui Enăchiță Văcărescu	8.—
I. LUPAȘ. «Chronicon Dubnicense» despre Ștefan-cel-Mare	10.—
P. P. PANAITESCU. Miron Costin, Istoria în versuri polone	85.—
N. IORGA. I. Intre Domnii Moldovei și ai Țării Românești, cum se făcea corespondența; II. Zugravi noi și vechi	10.—
N. IORGA. Scrisori domnești din arhivele din Stockholm	20.—

TOMUL XI (1930):

340.—

N. IORGA. Există o scrisoare de trădare a lui Mihai Viteazul?	30.—
G-ral R. ROSETTI. I. Știri mărunte și note relative la istoria armamentului la noi. II. Când s'a adoptat steagul tricolor la noi	20.—
G. BALȘ. I. Biserica din Lujeni. II. Pridvorul bisericilor moldovenești.	50.—
S. MEHEDINȚI. Coordonante etnografice. Civilizația și cultura	60.—
N. IORGA. I. Originea lui Ștefan Răzvan. II. Petrecerea lui Vasile Lupu în exilul dela Constantinopol	10.—
G-ral R. ROSETTI. Războiul dela moartea lui Ștefan-cel-Mare până la acea a lui Matei Basarab. I. Armamentul	25.—
N. IORGA. Octoihul Diacului Loring	15.—
ANDREI RĂDULESCU. Juristul Andronache Donici	30.—
G-ral R. ROSETTI. Războiul dela moartea lui Ștefan-cel-Mare până la acea a lui Matei Basarab. II. Organizarea	25.—
ION I. NISTOR. Decorarea lui Avram Iancu și a camarazilor săi	55.—
ANDREI RĂDULESCU. Asemănările între ideile primitive ale poporului din Bretania și ale poporului român	20.—

TOMUL XII (1931—32):

300.—

ANDREI RĂDULESCU. Influența belgiană asupra Dreptului român.	25.—
N. IORGA. Un pact de familie și o nuntă domnească în 1587.	7.—
N. IORGA. La cronologia vechilor Domni moldoveni	5.—
N. IORGA. Pretendentul Nicolae Basarab în Elveția	5.—
ION I. NISTOR. Opera d-lui N. Iorga	10.—
ION I. NISTOR. Un român iscoadă la 1683 în tabăra Regelui Sobieski la Viena	20.—
N. IORGA. Testamentul lui Nicola Nicolau	12.—
N. IORGA. Apelul către unire al lui Cuza-Vodă la 1859	5.—
N. IORGA. Un nou izvor cu privire la Mihai Viteazul și Radu Șerban.	12.—
G-ral R. ROSETTI. Războiul dela moartea lui Ștefan-cel-Mare până la acea a lui Matei Basarab. III. Tactica	50.—
N. IORGA. «Moșnenii» din Cremenari.	18.—
N. IORGA. Mormântul Doamnei Neaga și al neamului ei	5.—
N. IORGA. Publicații străine privitoare la istoria contemporană a Ro- mânilor	5.—
N. IORGA. Moșnenii de pe Verbilău și de pe valea Buzăului	12.—
N. IORGA. I. Pedagogia unui jurisconsult fanariot din București la 1780. II. Întoarcerea unei pîrbege: Doamna Maria Minio	15.—
N. IORGA. Contribuții la istoria modernă a Galaților	20.—
ALEX. LAPEDATU. Din grijiile și greutatea unei domnii	25.—
N. IORGA. Știri nouă privitoare la familia lui Petru Șchiopul	15.—
G-ral R. ROSETTI. Războiul, dela moartea lui Ștefan-cel-Mare până la acea a lui Matei Basarab. IV. Fortificațiunea	40.—

MEMORIILE SECȚIUNII ISTORICE

SERIA III

Lei

<u>TOMUL I (1922—23):</u>	100.—
<u>TOMUL II (1923—24):</u>	130.—
<u>TOMUL III (1924—26):</u>	840.—
<u>TOMUL IV (1924):</u>	160.—
<u>TOMUL V (1925—26):</u>	160.—
<u>TOMUL VI (1926—27):</u>	200.—
<u>TOMUL VII (1927):</u>	300.—
CONST. C. GIURESCU. Organizarea financiară a Țării-Românești în epoca lui Mircea-cel-Bătrân	25.—
CONST. I. KARADJA. Delegații din țara noastră la conciliul din Constanța (Baden) în anul 1415	30.—
N. IORGA. Noi acte românești la Sibiu	25.—
N. IORGA. Momente istorice.	8.—
N. IORGA. Informațiuni germane despre România și Basarabia pe la 1870. Dr. ANDREI VERESS. Păstoritul ardelenilor în Moldova și Țara-Românească până la 1821	10.—
CONST. C. GIURESCU. Nicolae Milescu Spătarul	60.—
ȘT. METEȘ. Contribuțiuni nouă privitoare la familia boierească Buhuș din Moldova	32.—
I. NISTOR. Răsunetul războiului din 1877 în Bucovina și Basarabia	30.—
N. IORGA. Ultimele scrisori din țară către N. Bălcescu.	12.—
N. IORGA. Incă un portret al lui Mihai Viteazul	10.—
ANDREI RĂDULESCU. Unificarea legislativă	10.—
<u>TOMUL VIII (1927—28):</u>	40.—
<u>TOMUL VIII (1927—28):</u>	320.—
H. PETRI. Relațiunile lui Jakobus Basilicus Heraclides cu capii Reformățiunii	25.—
ANDREI RĂDULESCU. Izvoarele Codului Calimach.	18.—
N. IORGA. Imperiul Cumanilor și Domnia lui Băsbăbă	10.—
N. IORGA. O gospodărie moldovenească la 1777 după socotelile cronicarului Ioniță Canta.	12.—
I. LUPAȘ. Doi umaniști români în sec. al XVI-lea	20.—
N. IORGA. Brodnicii și Românii	20.—
P. P. PANAITESCU. Contribuții la opera geografică a lui D. Cantemir.	25.—
G.-ral R. ROSETTI. Regulamentul Infanteriei franceze din 1 August 1791 și influența lui asupra regulamentelor de cari s'au servit oștirile românești sub Regulamentul Organic	15.—
G.-ral R. ROSETTI. Notele unui ofițer norvegian înaintea și în timpul războiului de neatrănare 1876—1878	35.—
GR. NANDRIȘ. Patru documente dela Ștefan-cel-Mare	15.—
N. IORGA. Rătăcirile în Apus ale unui pretendent român, Ioan Bogdan, în sec. al XVI-lea	15.—
N. IORGA. Francmasoni și conspiratori în Moldova secolului al XVIII-lea. Dr. ANDREI VERESS. Nunții apostolici în Ardeal.	5.—
N. IORGA. Din originile politicianismului român: O acțiune de opoziție pe vremea Fanarioților.	30.—
N. IORGA. Informații spaniole despre războiul nostru pentru independență. G. CANTACUZINO. Colonizarea orientală în Illyricum	8.—
<u>TOMUL IX (1928—29):</u>	35.—
<u>TOMUL IX (1928—29):</u>	200.—
N. IORGA. Cronicele turcești ca izvor pentru istoria Românilor.	12.—
N. IORGA. Portretele Domnilor noștri la muntele Athos	20.—
D. ONCIUL. Românii și Ungurii în trecut	15.—
S. GREAVU-DUNĂRE. Bibliografia Dobrogei, 425 a. Hr.—1928 d. Hr.	80.—
N. IORGA. Portrete și lucruri domnești nou-descoperite	20.—

